

PROBUZENÍ

Ludvík Filip

PROBUZENÍ

Ludvík Filip

PROBUZENÍ

Ludvík Filip

Text © 2021, Ing. Ludvík Filip

Grafická úprava a sazba © 2021, Lukáš Vik

Obálka a obrázky © 2021, Ing. Ludvík Filip,

logo uvnitř hodin Mgr. René Filip

Korektury Ing. Jiří ŠEBESTÍK

1. vydání © 2021, [Lukáš Vik – E-knihy hned](#)

ISBN ePub formátu: 978-80-7536-318-3 (ePub)

ISBN mobi formátu: 978-80-7536-319-0 (PDF)

Konverze do elektronických formátů:

webdesignér Lukáš Vik

<http://www.lukasvik.cz>

Jakákoli část z této knihy může být volně šiřitelná, jakýmkoli způsobem, pokud bude uveden plný název zdroje, název a autor e-knihy.

Věnování

Knihu věnuji svým nejbližším a také kamarádům, kteří mne snad neukamenují, když jsem si pro smyšlené postavy vypůjčil jejich jména. A také všem přemýšlivým čtenářům.

V úvodu si dovoluji vyslovit obrovské poděkování kamarádovi Jiřímu Šebestíkovi, který se zhostil korektury textu. Jirko moc díky.

Obsah

Květen 2044

15.5.2044, neděle

Září 2044

20.9.2044, úterý

21.9.2044, středa

22.9.2044, čtvrtek

23.9.2044, pátek

24.9.2044, sobota

25.9.2044, neděle

Září 2020

11.9.2020, pátek

12.9.2020, sobota

13.9.2020, neděle

Květen 2045

17.5.2045, středa

18.5.2045, čtvrtek

19.5.2045, pátek

20.5.2045, sobota

21.5.2045, neděle

Slovo autora

Autor prohlašuje, že dílo je pouze literární fikcí a není skutečným popisem událostí. Nejedná se tedy o encyklopedický souhrn proběhlých dějů. Celý příběh je pouze směsí autorových zkušeností, prožitků a vizí, nikoli popisem skutečných událostí.

Postavy uvedené v textu slouží pouze pro vytváření souvislostí. Pokud jsou použita jména osob, jež se skutečně v reálném světě vyskytují, nebo se vyskytovala, opět slouží jen jako propojení dějové linky. Nejedná se o popis jejich skutků ani se nejedná o přenos jejich myšlenek do textu.

Autor nepopírá, že co je jen vizí, se může i stát. Není však vizionář, který tahá dějinné události jako kouzelník králíky z klobouku.

Květen 2044

15. 5. 2044, neděle

Pohled z dále na Ještěd byl ohromující. Dnes, stejně jako léta předtím. A každý den jiný. Když vysílač Hubáček s kolegy vymýšlel a následně tvořil, jen on sám možná cítil, jaký dopad na okolí bude mít. Tomu pohledu se nic nevyrovná. Startující raketa na kopci nad Libercem. A to vyhrál s projektem, který nesplňoval požadavky zadání veřejné soutěže. Prostě ohromil. Ještě, že v té době seděli v komisi lidé, kteří se neřídili jako oslové zadáním, ale byli schopni se nad něj povznést a umožnit tak vzniknout dílu, které bylo ještě v roce 1969, tedy v čase, kdy se vysílač stavěl a Evropu rozdělovala *Železná opona*, oceněn *Perretovou cenou*, tedy nejvyšším oceněním *Mezinárodní unie architektů*.

Od doby, co se nastěhovali do tohoto domu, jenž byl vždy připraven i na nečekané návštěvy, neboť s tím úmyslem jej také nechali postavit, nechal Josef umístit do vikýře kameru. Ta každou celou hodinu udělala snímek Ještědu. Také byl ten vikýř speciálně včleněn do dispozice domu, aby do něj mohla být kamera usazena. A za těch 18 let jich už byly tisíce. Pravidelně sledoval, jaké záběry se za den nashromáždily. Dvacet čtyři kousků za den shlédl za chvíli a potom vždy, když někdo přijel, měl radost, pokud se kdokoli kochal s ním. Pro někoho bláznovství, ale rozhodně neškodné. A stejně jako kdykoli, kdy vyšel z domu, i nyní, když se měli všichni loučit a rozjet se

zpět do svých domovů, se k Ještědu rozhlédl. Kolem byla celá země pokryta bílým kobercem, na který dnes ráno připadla další vrstva prašanu, a záchvěvy větru jej proháněly kolem domu. Nezvykle chladné jaro. Ledový vítr mu foukal přes bundu, již si na sebe ledabyly oblékl, když se šli loučit. „Na konec května docela nezvyklé jarní počasí. Tak takové počasí v této zemi panovalo, když jsem se narodil. Alespoň tak mi to maminka vždycky říkala. Zima a mráz. Ale to už je dávno,“ povzdechl si hostitel, když došlo na čas loučení.

„A to si jen vymýšlíš, abys nás utěšil, nebo si to, Josefe, pamatuješ, že ti to maminka tak říkala,“ zeptal se Karel.

„Karle, pamatuji, takové informace se přece nezapomínají. Pravda, já pamětníkem nejsem, ale léta mi to maminka připomínala, když jsem měl narozeniny, a porovnávala to vždy s tím, jaké bylo aktuálně počasí. Tehdy v noci na maminku přišly bolesti, a protože jsme bydleli u babičky na vesnici, tedy padesáti chalup, kravína a na kopci s otočkou autobusu, a táta byl v práci, tak babička běžela k sousedům, kteří měli doma veřejnou stanici. Tehdy byl běžně telefon jen ve fabrikách. A my bydleli na malé dědině. Žádný videotelefon, žádný zvonek. V malém domku bez vody a s dřevěnou kadibudkou. A to tam ve dvou místnostech a kuchyni žili prababička, děda s babičkou, maminka s tátou a její tři sourozenci. A do toho jsem přibyl ještě já.“

„No ty děláš, jako by všichni ostatní měli kdoví jaký bydlení,“ vstoupil do řeči Marcel.

„Tak to naši měli ústřední topení i splachovací záchod, už když jsem se narodila,“ doplnila Věrka.

Marta vstoupila do debaty, ač běžně nechávala všechny vypovídat. Takových bezbřehých debat se většinou neúčastnila, jen doplnila: „Jenže ty jsi, děvče, krapet mladší, a každý rok v té době byl znát nejen ve městě, ale i na té vesnici.“

„Jo, pamětníků už není moc, ale abych ještě dořekl...,“ chtěl dodat Josef, ale Míra mu rychle skočil do řeči.

„Tak si to nech na příště, ty pamětníku,“ vyprskl Míra smíchy. „Když se rozkecáš, a my tě v tom necháme, tak se domů nedostaneme nikdy, mám pravdu, Gusto?“

„Jo, tak to bych podepsal.“

„Tak už ho nechte. Od doby, co sedí jen doma, a ven se dostane jen na ty jeho hromady, je rád, když se může trochu vykecat,“ sdělila jen tak mimochodem Lenka.

„A to jsi moje opora, nebo jim nahráváš na smeč,“ zeptal se zasmušile Josef. Otázka však zůstala bez odpovědi. Jen se usmála a zavěsila se do toho svého brblouna.

„Jenže běžně asi nebyval sníh na polích celou zimu až do května. Kdoví, jaká vůbec bude úroda a co zase letos nebude na pultech. Bez toho jižního ovoce se obejdu, ale nemít ani jablka, to už je vážně k zoufání,“ sdělila Martina a začala první s loučením, neboť věděla, že by to bylo ještě na další nekonečnou debatu. Natolik už chlapce za ty desítky let znala.

„Příští rok bych to viděl už od středy, abychom měli více času si pokecat, a taky budu mít osmdesát, co vy na to,“ řekl Josef a hned doplnil, „a bude to už 25 let od probuzení.“

„Strašně to letí, úplně jsme letos zapomněli že je to už 45 let, co se společně setkáváme. Někdo už odešel, děcka se rozlítly a vnuci a pravnuci si také žijí svůj život,“ posteskl si Karel. „Zrovna v týdnu mi mladej Vojtík povídal, že mu táta říkal, že když chodil do školy, prý byl děda, tedy já, pořád někde na cestách a nebyl skoro doma. A proč jsem tedy teď doma pořád. Co mu tak na to chcete povědět?“

„A není to pravda,“ zeptala se Marta. „Když chci, aby byl doma klid, a vyháním tě ven, tak se ani nehneš. Od doby, co máme bazén u chalupy, už nevytáhneš paty z baráku. Kde jsou ty časy, kdy jsi jezdil po republice a jen co začala zima, už jsi se cáchal v kdejaké kaluži.“

„Ale mamčo, víš že mne už nebaví pořád někde cestovat vlakem. Benzín navíc na to moje plavání, od doby, co nám

zavedli přídělový systém, nám nikdo stejně nedá,“ odvětil Karel, „a v bazénu je voda dostatečně chladná i v létě, vždyť je to pod stromama,“ a začal se s ostatními loučit.

Jak šel čas, tak každé loučení bylo takovým smutným aktem směsi vzpomínek a očekávání. Roky nikdo neodpáře a jen Bůh ví, kolik toho času nám každému zde, v tomto slzavém údolí, ještě zbývá. A taková setkání jsou vždy vybočením z každodenní smutné reality života. O nemocech bylo zakázáno hovořit už alespoň před dvaceti lety, protože by se celé setkání mohlo odbývat v úrovni debat gerontologického kongresu.

Gusta všechny popohnal a na rozloučenou jen sdělil: „Omluvou je jenom vlastní smrt, tak se snažte dělat vše pro to, abychom se aspoň v tomto počtu opět potkali. A pokud někdo nebude moci dojet po vlastní ose, dejte vědět, nějak to vyřeším. Víte, jak je to s pohonnými hmotami a co kdybyste měli třeba už vyčerpaný příděl. To bychom se ani na pohřeb nedostali.“ Jeho černý humor měli všichni kolem rádi a občas právě jím dokázal pozvednout chmurnou náladu. A čím déle celá skupina pobývala na tomto světě, tím těch radostných chvil jen ubývalo. Nejen jim, ale všem, kteří dokázali procházet jednotlivými epidemiemi a dalšími zákazy a příkazy.

„Tak dej na toho blba, Leni, pozor, aby nám vydržel aspoň do příštího jara,“ řekl Marcel při loučení. „A díky za

krásný a klidný víkend, tady je to vždy taková oáza klidu, tedy až na toho blba.“

„A to mám Marceli dávat pozor jen na něj,“ zeptala se tázavě Lenka.

„Však víš, jak to, Leni, myslím. Potřebuji vás oba. A pro všechny pozvání k Mácháči na druhý týden v září. Josef s Lenkou si tam jezdí odpočinout na týden již kolik let a jediný, kdo se tam ještě občas objeví, jsou Marta s Karlem. A párkrát tam byl Gusta s rodinou. Ale je to taková spíše relaxačka. Místo cesty k moři,“ usmál se Marcel a loučil se s ostatními.

„No mohli bychom se podívat zase na rosnatku a třeba by mohly růst i houby. Ještě uvidíme. Jen abys měl volné ubytování, jak to vidíš Marceli,“ a Gusta společně s Martinou už sedali do auta.

„Ještě vám všem kamarádi napíšu mejla, tak se rozhodněte. Místa tam je dost, protože to držím vždycky až do června v rezervaci, potom to pouštím návštěvníkům.“

„Tak, kamarádi, hlavně opatrně, určitě to zase nebude všude pořádně prohrnuté,“ byla poslední slova co dnes Josef odjíždějícím poslal na cestu. Auta se rozjela, poslední troubení, mávání z oken a kolem zůstalo to známé ticho, jen tu a tam rušené pofukujícím májovým větrem, který zvedal ranní sněh, jenž se zatím nespojil se zmrzlou

krustou. Josef obejmul Lenku, dal jí pusu a vydali se k domácímu krbu. Ne obrazně, ale k tomu skutečnému, který si Lenka před léty vysnila. Dnes je i on rád, když se může dívat do plápolajícího plamene a poslouchat ty zvuky praskajícího dřeva, které mu však neodbytně v tomto předkremačním období povídají, že čas jde jen kupředu. Za tichého rozjímání už necítil, jak mu Lenka podložila hlavu, aby se neprobudil zase celý rozlámaný.

Září 2044

20. 9. 2044, úterý

„Tak nás tady chlapče, máš,“ jal se Josef podávat Marcelovi ruku.

„Neser, nevíš, že má dáma přednost? Že ho ještě, Leni, bereš s sebou, vždyť je to už starej dědek,“ zamračil se Marcel na Josefa a přivítal se objetím s Lenkou.

„To já, Marceli, vím, ale už bych neměnila. Kdepak bych našla takovýho bručouna jako je on, že, láska moje?“ A místo odpovědi viděla jen zamračený výraz, spíše hraný než skutečný.

„A teď jsi na řadě ty blbče,“ objal Marcel Josefa, neboť to jejich pošťuchování a nadávky byly jen součástí jejich po desetiletí pěstovaného přátelství.

„A kde nás ubytuješ, Marceli,“ ptal se Josef.

„Ty seš fakt blbej, přece jako vždy. Nebo jsi snad počítal, že vás hodím někam na konec kempu? Než bys to došmajdal, tak by ses mohl chystat zase domů.“

Josef to samozřejmě věděl. Ale když se potkali, zatím se nikdy nestalo, že by do sebe lehce nešli. Patřilo to k nim od doby, kdy se potkali poprvé. Už tehdy si sedli a z celé party měli k sobě nejblíže. A i v jejich vysokém věku byly jejich slovní přestřelky trvalou součástí jejich setkávání.

Byť by se potkali jen na několik minut. Zavzpomínal v duchu na dobu, kdy se potkali na školení. To měli ještě oba bujnou kštici a bylo jim taky o 46 let méně. Oba rádi vzpomínali na to, jak seděli na školení v kulečnickové herně. Pili *Bohemku* a děvčata, která tam byla, nevěřila, že jsou velcí šéfové. Tak jim jen okrajem sdělili, že jak dopijí, zavolají si šoféra, aby je odvezl. Seděli tam jen v riflích a tričku a na žádné manažery nevypadali. Taký žádní velcí šéfové nebyli, byli jen řadovými zaměstnanci ve firmách, byť ne úplně v těch nižších pozicích, ale měli dalšího kolegu na školení, o němž místní nevěděli, že je to obchodák ze Škodovky. Zavolali mu (už v té době měli mobily, tehdy ještě v síti *NMT* od *EuroTelu*), aby tam pro ně dorazil, až pojede z porady a pokorně oznámil, že je plně k dispozici. Jaké bylo překvapení všech v lokále, když dorazil dvoumetrový, urostlý, pečlivě střižený mladík s nagelovanými vlasy, v obleku a s kravatou a přihlásil se do služby. Všichni kolem ztuhli a my odkráčeli středem, s úsměvem a radostí, jak se dá svět jednoduše ošálit. A přitom k tomu není třeba ani být skutečným boháčem, ani nemít žádný vliv. Vše, jak se s tím celý život setkáváme, je jen jedno velké divadlo, jež se nám míhá před očima. A do zákulisí vidí jen málokdo.

„Nad čím jsi se zase zamyslel,“ zeptala se Lenka, „myslíš, že to všechno odnosím sama? Chápu, že tě cesta unavila, a vím, jak nemáš cestování rád. Ale jen co vybalíme, budeš moci dumat dál.“ Z Liberce to sice bylo něco přes hodinu,

ale moc dobře věděla, že mu sezení v autě nedělá dobře, i když to bylo jen vlastně pár kilometrů. Kde jsou ty tisíce kilometrů, co společně absolvovali autem v Evropě nebo i po cestách v Africe. Tehdy však cestování spíše dělalo problémy jí. Pro kolemjdoucího by to mohlo vypadat jako výtka, ale byl to spíše dobromyslný štulec. Věděla, jak na něj. Už dávno nebručel jako v době, kdy se poznali, ale od doby, kdy měl svoje poslední školení, tedy spíše přednášku v plné aule, a jen občas dostával nabídky na poradenství nebo účast na konferencích zdravotních a sociálních služeb, to již nebylo jako dříve. Také jí připadalo, že za těch posledních pět let sešel mnohem více. Do té doby jako by se u něj zastavil čas a nestárnul. A najednou ze dne na den bylo vše jinak. Z letargie jej vybudila vždy jen příprava na valné hromady a pravidelná čtvrtletní setkání majitelů, jinak z firem, v jejichž čele stál mnoho let už jen dostával trpké plody, jak sám říkal. Pravda, bylo to příjemné, když se na účtu objevily zasloužené peníze, ale raději vše dělal sám, než aby jen sledoval pohyb na účtu. Sice nemusel počítat každou korunu, ale peníze práci nenahradí. A kluci, s nimiž byznys rozjel, už zde nebyli a s jejich potomky to bylo jen o penězích, ne o té radosti tvoření. Také vždy, když si mohl povídat s vnukem pookřál, byť to bylo většinou jen přes internet. Kde jsou ty časy, kdy si lidičky povídali přes *Skype* a podobné platformy. Dnes přes program *LIVEON* to bylo, jako by účastníci byli spolu. Jen se museli předem instalovat speciální kamery do míst, kde chtěl být člověk k dispozici.

Již několik let Tobis přednáší na základě smlouvy mezi vládami v Moskvě na *Lomonosovově univerzitě* a současně se podílí na výzkumu virů v *Institutu imunologie Ruské federace*. Také to bylo tehdy pozdvižení na *Akademii věd*, kde v té době pracoval, když jej *Institut imunologie* oslovil a nabídl mu místo na základě jeho výsledků. Sice se již notně pokročilo s poznáváním chování virů, ale skutečně znalých vědců, kteří nejen psali články, aby získali body v rámci *scopusů*, *inパクトů* a *indexů*, ale opravdových odborníků, kteří byli přínosem pro budoucnost lidstva v tomto oboru bylo jen několik. Však na to byl děda náležitě pyšný a vždy říkával, že je to jeho nejpovedenější potomek, i když se o něj nijak nezasloužil. Nemluvě o závisti a zášti, jež si na sebe tím, že nabídku přijal, vysloužil. Nejen, že si nevybrali nikoho ze slovutných akademiků, kteří desítky let žili jen z práce druhých, ale ještě si jej vybrali *Rusové*. Což po desetiletích osočování *Ruské federace* z čehokoli, co jsme nebyli my na západě schopni zvládnout, ale také poukazováním, jak jsou vlastně *Rusové* zaostalí proti naší západní civilizaci. A ta zášť v mnohých přetrvala do současných dní. Byť zaostalost spíše byla v hlavách mnohých eurohujerů a jejich přísluhovačů, kteří měli z evropského neúspěšného projektu nemalé příjmy.

„Jen jsem se zamyslel. Víš přece, jak to kdysi říkali ve hře *Švestka* ti sklerotici, *myšlenku uchopit, udržet a opustit*. A já mám v poslední době hlavně problém ji opustit,“ smutně vzdechl Josef a vyrazil k Lence, aby se už konečně

taky ubytovali. Kde jsou ty časy, kdy sem jezdívali na pravidelné prasátkové akce do *Arniky*. Asi před patnácti lety, když už měl té dlouholeté dřiny v sezóně Libor plné zuby, ji prodal Marcelovi. No a jako důchodce se už Libor věnoval jen své lásce, tedy kromě své ženy, plachetnicím. A Marcel k *Arnice* za dva roky dokoupil i větší *Borný*. Kompletně celý areál přebudoval tak, aby mohl poskytnout zájemcům o rekreaci mnohem větší komfort. A z části, kde byla původně *Arnika*, vytvořil oázu pohody, jež byla od Borného oddělena a poskytovala ještě vyšší komfort menším skupinám, A tento prostor si vždy nechával pro setkání rodiny, přátel a kamarádů. Sezení u vody zmodernizoval, ale důvěrně známý výhled zůstal. Stejně jako plující kačenky, jež byly již x-tou generací těch, které jsme zde před čtyřiceti lety poprvé uviděli. Se smyslem pro humor nazýval Marcel tuto část nového moderního kempu „*pro prasata*“. Ale jen v důvěrném povídání, protože vůbec netušil, a ani nikdo z nás, co by na to řekli ostatní ubytovaní. Josef došel k autu a vytáhl z něj dva kufry a jednu tašku. Lenka mezitím vzala dva podnosy s kryty, v nichž měla svůj vyhlášený medovník, který se s těmi kupovanými nedal rozhodně srovnávat, respektive ty kupované s ním, a nějakou novinku, recept našla na internetu v diskusním vláknu. To mělo být překvapení i pro Josefa, neb když pekla, rozhodně jí v kuchyni nepřekážel. V nynější dispozici části kempu, kde bývala původně *Arnika*, bylo postaveno osm samostatně stojících chat, jež stejně jako původní chatky byly

na vyvýšených základech. V každé bylo malé zádveří, jež umožňovalo výměnu obuvi. V té staré, ale dobré *Arnice* to vždy bylo nekonečné zametání písku, byl všude. Díky zádveří se tak množství písku uvnitř snížilo na minimum. Jedna místnost s vybaveným kuchyňským zázemím a samostatná koupelna a malá ložnice s manželskou postelí. V patře pak další tři postele, jež však Lenka s Josefem rozhodně nevyužijí. V případě potřeby byl také k dispozici malý elektrický přímotop. Od doby, kdy byla letecká dovolená omezena na interval jeden let za tři roky a osobu z důvodu šetření paliv a ochrany klimatu, se nejen nelétalo pracovně na nesmyslná jednání, jež byla nyní nahrazena telekonferencemi na platformě *LIVEON*, ale o to více se obyvatelé zaměřili na větší poznávání vlastní země, ale také se protáhla sezóna, kdy se u nás běžně jezdilo do kempů. Místo od května do září se nyní sezóna v podstatě protáhla na celý rok, a tak bez vytápění nebylo možné ubytování provozovat. Kolem *Máchova jezera* také dvacet čtyři hodin denně jezdily obousměrně okružní minibusy, umožňující ubytovaným mnohem větší možnosti při poznávání okolí, nebo využívání kulturních zařízení, jež však byly stále v *Doksech* nebo ve *Starých Splavech*. Majitelé kempů na této straně jezera se domluvili a neumožnili výstavbu žádných kulturních středisek, kde by se mohla mládež, nebo i starší vydovádet. Na jednu stranu tak zábavy chtiví museli dojet do zavedených zařízení na druhé straně jezera, ale v této části *Pod Borným* byl klid a v lesích bylo

možné poslouchat zpívající ptáčky. Nebo v sezóně vyrazit i na houby, jež běžně na konci léta a začátku podzimu lákaly nejen ubytované, ale také houbaře ze vzdálenějších míst.

Lenka uložila dobrůtky do lednice a začala ukládat oblečení do skříně, když Josefovi zazvonil telefon a na displeji se objevila Marcelova hlava. Zvedl telefon, zmáčkl zelené tlačítko a do zářící obrazovky s vážnou tváří promluvil: „Haló, kdo prosím volá?“

„No, kdo asi, ty vole, ty už ani nevidíš, kdo se ti zobrazuje? Nebo neumíš ovládat ty nové telefony, protože jsi někde zaspal naposledy u *Nokie 6310*,“ pronesl s úsměvem ve tváři, jenž však Josef neviděl, Marcel. Ale než stačil říci další slova, uviděl už šedou obrazovku a zpovzdálí bylo slyšet, jak Josef říká Lence: „Tak si to představ, zobrazil se mi tam Marcel, potom něco ta osoba na konci mlela. Tak nevím, zda se nám do hovoru někdo nenaboural. Asi jej vytípnu. A hovor vypnul.“ Kdyby byl na druhé straně u Marcela, musel by se rozhodně válet smíchy. Nejprve Marcel vyvalil oči, tak jak to uměl jenom on, a potom zařval na celý les: „Já ho snad blba zabiju. Kdo jinej než já, může mít za kamaráda takovýho vola.“ Obvyklá hláška, již se oba častovali už pěknou řádku let. V podstatě od doby, kdy se spolu poprvé potkali. Tedy od pravěku.

Ještě se Lenka s Josefem nestačili převléknout, když se ozvalo bušení na dveře. „Řekni prosím Marcelovi, jestli chce jít dovnitř, tak ať se přezuje, nebudu po něm ten písek vymetat,“ řekla Lenka a v koupelně se dále upravovala, než vyrazí k obědu. Stejně jim Marcel nechtěl určitě nic jiného sdělit, když se blížil čas oběda.

Josef otevřel dveře a než se stačil nadechnout, aby vyslovil vzkaz od Lenky, Marcel spustil. „Ty vole, já se snažím zjistit, jestli“, a už nedopověděl.

„Ano Marceli, chtěl jsi se nás zeptat, zda budeme chtít oběd v restauraci, nebo si chceme objednat do boudy (jak se říkalo dřevěné stavbě na pláži se stahovacími stěnami, jež nahradila původní dřevěný altán),“ vyhrkl s úsměvem Josef na Marcela. Ten se jen zarazil, zakroutil hlavou a opět vypustil to již milionkrát sdělené: „Ty seš vůl.“

„Nejsem. Kdy bych si s Tebou dále povídal, tak bys mi vysvětloval, že máme místo rezervované v restauraci, ale protože musíš ještě něco zařídit, přijdeš o něco později. A jako obvykle bys dorazil až po jídle, že jsi to dříve nestihl. Tak si Tě dovoluji požádat, zda si dáš s námi oběd v boudě, a protože mlčíš, je to souhlas. Beztak bys zase dělal něco za druhý. Nech jim vydělat jejich peníze za jejich práci, a ne za Tvoji. Učím tě to už skoro čtyřicet let, a jako když hrách na zeď hází. Horšího žáka jsem snad nikdy neměl.“ Marcel se napřímil a stihl jen říci „Ale...“

„Tak jsem chlapci připravená a můžeme vyrazit k obědu. Jsem ráda, Marceli, že souhlasíš, že budeme obědvat společně,“ prohlásila Lenka, když vyšla z koupelny.

Marcel se jen usmál a povzdechl: „A musíš ho brát s sebou,“ a zamrkal s vykulenýma očima. Tohle uměl jen on a možná ještě nějaký klaun v cirkuse.

Výhoda nových chat byla nejen v lepším vybavení, ale také v plošině, po která se vystupovalo ke dveřím, když u původních chatek byly dřevěné schůdky, byť jich bylo jen několik. Pro méně pohyblivé nebo již starší ubytované bylo toto komunikační řešení rozhodně vhodnější. Nemluvě o tom, že Marcel již při návrhu vše připravoval tak, aby byl přístup do spodní části chaty plně bezbariérový, což oceňoval ve svém věku i on. V mládí schody běžně nevadí, v pozdním věku je už každý, byť malý, schůdek znát. A také byl u každé chaty přístřešek na auto. Kde jsou doby, kdy auta stávala u hygienických buněk na kraji *Arniky* a vše se muselo ručně tahat přes celý kemp. A pokud měl někdo chatku až vzadu, mohla se zavazadla pěkně pronést.

Od chaty to bylo k boudě jen asi dvacet metrů. Vzdálenost akorát tak pro Josefa. Nikdy nebyl zastáncem dlouhého chození. Snad jen na dovolených, kde, když chtěl něco vidět, musel také obětovat svoji lenost a chodit. Jak kdysi

říkával: je mototurista. Ideální byl tedy stav, kdy se dalo někde zaparkovat a zážitek byl hned za dveřmi auta.

Celá bouda byla dřevěná a rolety byly umně schovány do rámu otvorů. V případě nepříjemného počasí nebo deště se daly stáhnout a uvnitř byl příjemný prostor, jenž mohl být i přitápěn. A protože dnes bylo nádherné slunné počasí a nebe bez mráčku, byly rolety vytaženy a dovnitř tak pronikal vlahý podzimní větřík. Ta vůně vody, jež byla jen pár kroků odtud byla osvěžující. Lavice i stoly evokovaly dobu, jež se už nevrátí a uvnitř to také vypadalo jako před třiceti lety. Dnes bylo sice pěkné slunečné počasí babího léta, ale podsedáky se hodily. „Tak - co si objednáte,“ zeptal se Marcel a vybíral z jídelního lístku, který se mu zobrazoval na ploše stolu, byť jej určitě znal jako majitel celý nazpaměť.

Lenka zavrtěla hlavou: „Sotva jsme dosedli a vzali jídeláky do ruky, tedy začali se do nich spíš dívat, tak se ptáš, co si dáme“ řekla, když si uvědomila, že jídelní lístky, tak jak jsme je kdysi znali, jsou už jen historií. I pro restaurace byl tento způsob mnohem efektivnější. Kdysi museli psát provozní každý den nové jídelní lístky, pokud neměla restaurace ty plastové karty, nebo trvalé jídelní lístky v nějakých pevných deskách. Když však cokoli došlo, nebo bylo menu vyprodané, museli vysvětlovat, že už bylo jídlo vyprodáno. Dnes na základě skutečného stavu uvařených jídel, nebo příslušných zásob ve skladu a také dané reality

v kuchyni se zobrazovala jen nabídka, jež mohla být po objednání zákazníkovi přinesena. Nemuselo se stále něco přepisovat a upravovat, nebo vysvětlovat hostům, že už cokoli nemohou nabídnout. A i zde se vlastně ukázala chytrost českých vývojářů, protože tento systém *DirectlyFood* vymyslely české hlavičky. Taky ta česká firma dodávala tenhle software do celého světa. Úspora času, ale také úspora materiálu a tedy nákladů, nemluvě o menší zátěži pro životní prostředí. Na to se nyní dbalo mnohem více než ještě před dvaceti lety. Nákupy podražily i v Číně, a tak se většinou vyplatilo opět vyrábět mnoho výrobků v *Evropě*. Ale díky malé surovinové základně se šetřilo materiálem a co skutečně bylo možné, to se recyklovalo. „Nespěchej. V klidu si vybereme, a než nám jídlo donesou, tak si můžeme trochu i popovídat.“

„A kdy dorazí ostatní,“ zeptal se Josef, neb on už měl vybráno. Místní dršťková byla skvělá a grilovaná krkovička s fazolovými lusky se slaninou již také vyzkoušená. No a k ní ještě rozpečenou čtvrtku chleba. K pití si dá rozhodně dvanáctku *Kousek piva*. Jeho oblíbenou značku z libereckého pivovaru *Warehouse*. Toto pivo poprvé ochutnal někdy v roce 2019, když si s kamarádem vyrazili do stejnojmenné restaurace *Warehouse*. Již léta se ale zdejší kemp stal jedním ze stálých odběratelů, byť měl na čepu vždy kolem deseti značek pív. Ať již od velkých pivovarů, tak měl Marcel v nabídce i piva z těch menších řemeslných. Potvrdil volbu a musel čekat, až si ostatní

u stolu vyberou, aby mohla být objednávka potvrzena a všichni dostali vše vždy společně. Také velká výhoda dnešních dní. Už se nestávalo, že jednomu přinesla obsluha polévku, a ještě, než dojedl, už nesla obsluha hlavní jídlo. Prostě to asi vymýšleli lidé, co trávili hodně času v hospodě.

„Věřila bys, Leni, že může být někdo fakt až tak blbej,“ podíval se Marcel nejdříve na Josefa a potom na Lenku. „Pokud neznáš dny v týdnu, tak já ti to vysvětlím. Dnes je úterý, a to je den hned po pondělí, kterým začíná normálně každý týden. Gusta s Martinou by měli dorazit ve čtvrtek a ostatní až v pátek. Míra je s nejmenším Mírou, tedy vnukem někde v kopcích na *Slovensku*, no a neví, zda se vrátí. A Marta s Karlem hlídají vnuka od Kači. Víš, jaký je dodnes problém na ostravsku se školka. Naposledy nebyl problém ještě před listopadem 89, od té doby mají bohužel rodiče smůlu. A Marta si jej aspoň pořádně užije. Prarodiče musí ještě vydělávat na chléb vezdejší a oni jako pensisti mají prostoru dost. Možná si toho malého vezmou s sebou. A potom tady budeme všichni až do neděle, což je poslední den týdne, po němž následuje prosím co?“

„Myslíš si, že mám na čele napsaný, že su debil?“ řekl Josef a usmál se. „Proč sem tě už dávno nevyměnil.“

„Asi proto, chlapče milej, že s takovým blbem, jako seš ty, by se nikdo nebavil,“ vyštkl na Josefa Marcel a oba si podali pravačku a pozdravili se jako chlapi. Pokývali hlavou a povzdechli. Jak ještě dlouho se takto budou potkávat. Těch pětáctýřicet let uběhlo jako voda. A každý den, kdy se mohou potkat, šít jeden do druhého a pro neznalé se urážet, byl jako živá voda proudící na jejich trvale mladou mysl. Kdysi kamarád Jirka, který nás opustil už před čtyřmi lety ve věku sedmaosmdesáti let, sliboval Josefovi, že pokud na něm uvidí, že by se začínal chovat dospěle, tak mu rozbije hubu. Nikdy se tak naštěstí nestalo. Být dospělý musí být totiž strašná nuda. Jak před mnoha lety zpíval Kocáb v písničce Stáří *„Host na to: Co je počet let? Znáám chlápka, ten má v úctě svět, a přitom devadesát pět, ten mládím září! [1]“* A přitom kam se člověk podívá, všude kolem si většina hraje na dospělé. A ač je mnohým něco lehce přes dvacet, jsou již neskutečně staří. Vůbec z nich není cítit život, chybí jakákoli spontánnost. Ale co si nyní stěžovat, když to je důsledek posledních asi čtyř desítek let. Od doby, kdy se stal internet dostupným téměř pro kohokoli a kdy se stalo heslem doby být *fresh*, potírat slovo problém a vše převádět ve výzvy, se nejen mladá generace stala otrokem internetu a umělého, neživého světa. Začala žít náhradní život, který s tím skutečným nemá nic společného, a skutečné přátelství a kamarádství bylo zaměněno za lajkování na profilech sociálních

1 Petr Hapka, Michal Horáček, Album V penziónu svět, Supraphon, 1988

sítí. A pokud se ti frešaři setkají v tváří v tvář, nemají si v podstatě co říci, protože přímý sociální kontakt je pro ně neznámý. Anonymita internetu je nenaučila se chovat společensky. Každý musí být trvale on-line, neustále vše sledovat, bohužel to podstatné jim nedochází. Vždyť ve stránkovém textu nejsou schopni ani najít základní myšlenku. Číst umí, ale význam vět nechápou. Pokud mají možnost se fyzicky potkat, stejně mobil neodkládají, stále musí někomu něco posílat a odpovídat v jednoslovných výrazech bez zamyšlení, co druhá strana chtěla sdělit. Ale i na té druhé straně pomyslné linky je to identické. Místo dobrého piva, kterou naše generace ocení, si koupí v restauraci třetinkovou lahev nějakého míchaného alkoholického nápoje, a hodiny z něj ucucávají, protože se tak začala chovat již generace před nimi, neb to viděla v nějakém špatném americkém seriálu, a myslí si, že jsou trendy. A to je jak u psychiatra *Chocholouška*, v tom krásném českém filmu *Jáchyme hod' ho do stroje*. Téměř za každou druhou větou se zasmějí, prý jako zdůraznění toho, co chtěli sdělit. Podle mínění nás starších se však usmívají jako telátka. Tok myšlenek Josefovi přerušila mladá dvojice, jež právě procházela kolem. „Koukej, co mi přišlo, to je prča,“ ukazoval chlapec dívce, jež s ním kráčela. „Prý někde v Jižní Americe najela nějaká loď na skálu,“ a doprovodil svoji větu: „hehehe.“ A dívka na to odvětila: „To je dobrý, hehehe.“ Všichni tři se za dvojicí ohlédli a Marcel jen procedil mezi zuby: „Debilové.“

„No, a o tom jsme právě teď přemýšlel. Jak jsou hloupí a myslí si, jak jsou v obraze a in. A koukni se na ně. Přijdou k vodě a místo aby se kochali tím nádherným výhledem na *Mácháč*, *Myší ostrov* a krásu kolem, tak vedle sebe stojí, oči zabořené do obrazovky svých mobilů a jen si ukazují, co se jim na jejich telefonu zobrazuje,“ povzdechl si Josef.

„Tak se pořád nerozčiluj,“ objala Lenka Josefa a dala mu pusku na tvář. „Stále nechápu, že tě to pořád vytáčí, místo abys to přešel. Seš už dost starej na to, abys to už neřešil.“

„Ale já se nerozčiluju, jen mne vždy dostane, že čím jsem starší, tak se snad pohybuji kolem větších a větších pitomců. No, a dost starej nebudu nikdy. Aspoň víš, proč mne to už vůbec netáhne nikam mezi lidi. Ještě se tomu sice říká společnost, ale je to spíše skupina individuí, jež koexistují. Ještě, že už tady dlouho nebudu,“ ukončil řeč Josef a povzdechl si.

„Tak tohle, Marceli, poslouchám asi třicet let. A to mne určitě přežije,“ komentovala Lenka Josefův povzdech.

„Tak ho nech, Leni, být. Jinej už stejně nebude. A máte vůbec vybráno? Já si dám to samé, jako Josef.“

„Já si polévku nedám, ale zaujala mne ta panenka plněná špenátem a opečený brambor se zakysanou smetanou. A malé pivo. A teď když jsme si objednali, tak si můžeme chvíli v klidu popovídat.“

„Povídejte, u mne je vše při starém, tedy kromě toho, že už trávím více času tady než v Ústí,“ řekl Marcel a poté doplnil: „Je tady větší klid a nemusím doma vařit. A tady je jídlo opravdu skvělé. Tedy doufám, že mi to potvrdíte. A díky tomu, že nemusím tolik jezdit, tak mám pořád dost nafty na provoz, což je v této době k nezaplacení. No a díky tomu si můžeme dovolit jezdit dále k farmářům a mít v kuchyni jen ty nejlepší suroviny. Na firmu mám sice dvě auta, ale to moje třetí, které mi nedovolili dát k firmě, taky nějaké palivo přinese.“

„Dobrý den Vám přeji, tady máte ta piva a polévka bude během chvíle,“ sdělil obsluhující číšník.

„A hlavně prosím tu dršťkovku hodně vařící, nebo tě s tím Josef vyhodí,“ řekl číšníkovi Marcel.

„Samozřejmě, jinou bych si ani nedovolil přinést, vždyť pan Josef je přece již náš stálý host,“ odvětil s úsměvem číšník.

„Nezdá se Vám, pánové,“ a na slovo pánové dala Lenka důraz, „že je to genderově nevyrovnané? Nebo je něco, o čem nevím, a Josef sem jezdí i jindy, než se mnou?“

Marcel se zasmál, podíval se na oba a spustil: „Nevím, zda je to genderově správně či nesprávně, ale bez tebe, Leni, jsem ho tady ještě neviděl.“

Josef vzal püllitr, zvedl jej vzhůru a pronesl: „Na zdraví.“ Ostatní se přidali a přitukli si. Ještě Josef ťukl s püllitrem o stůl, otřel hranu sklenice a zhluboka se napil. „Ááááá, tak to jsem potřeboval. Pivo jako křen a chlazený na sedmým schodu. Vidíš, ještě že jsem ti ho sem doporučil. A jak se vůbec prodává,“ obrátil se na Marcela.

„Dobře, tak 40 procent z celé výtoče. Mnozí si jej pochvalují a přiznám se, že ho už taky piju nejvíc. I když musím občas udělat kontrolní ochutnávku i u jiných. Za prvé, abych viděl, jakou kvalitu mi dodávají, a za druhé, abych měl jistotu, že trubky čistí tak, jak mají. No ale stále je spousta těch, co chtějí jen *plzínku*. I když je dle mého neskutečně předražená, a to si na ni dávám nejmenší marži ze všech piv. Trvale zde mám šest značek na čepu a každý týden k tomu dávám další tři až čtyři značky na doplnění. Žádné lahvové u mne nenajdeš. Ani nealko. Tedy kromě džusů. A taky mám ještě domácí sirupy, co mi vyrábí jedna paní z *Kokořína*. Sama má dobrý okruh dodavatelů a vše je jen čistá šťáva a cukr. A z nostalgie, protože ji mám pořád rád, tak točenou *Kofolu* a *RC Colu*. Od doby, kdy se vlastně *RC* stala českou značkou, protože *Kofola* odkoupila kompletní práva od *RC Cola International*, tak mám tyto dvě limonády na výčepu. Výhodou je, že jako majitel si mohu určovat co chci a co nechci prodávat. Sice mne stále bombardují dodavatelé, abych si od nich bral všechny ty světový značky, ale jsem *Čech* a do smrti jím zůstanu. Jako děti jsme přece měli

také mnohem menší výběr. Běžnější než *Kofola*, jež byla skoro svátečním pitím, jsme měli jen žlutou limonádu a potom takovou tu oranžovou. A že by to na nás mělo nějaký špatný vliv, jsem si nevšiml.“

„A taky byla ještě v útlém dětství k mání *ZONka*, pamatuješ,“ zeptal se Josef Marcela. Marcel jen zakroutil hlavou. „To byla limonáda v takové baňaté lahvi. Firma název tuším registrovala někdy na konci 19. století a *ZON* bylo spojení slov *Zdravotní Osvěžující Nápoje*. Nejprve vyráběla sodovou vodu a potom i limonádu. A ta byla ještě v sedmdesátých letech, dokud tam byli původní znalci receptury, stále super. Měla lehkou kořeněnou příchuť a co hlavní, naráz se nedala vypít.“

„Proč by nešla limonáda vypít naráz,“ optal se Marcel, „vždyť na tom přece nic není, vypít třetinku.“

„No právě, Marceli, to bylo to její kouzlo. Absolutně neskutečně pěníla. Když jsme jezdili jako děti do tábora *Permoník* u *Hrotovic*, tak jsme ji jednou za tábor dostávali. A to byla vždy sláva. Dělali jsme soutěže, kdo jí vypije nejvíce. A věř mi, byla to pořádná sranda. Bubliny ti šly i nosem,“ zasmál se Josef a doplnil, „a nepamatuji nikoho, kdo by ji skutečně celou vypil.“

„Tak zde máme tu polévku pánové.“ Ani si nevšimli, jak u jejich stolu stál číšník a servíroval v hlubokých miskách

dršťkovou polévku, z níž se kouřilo a jejíž vůně se linula k nosům strávníků. „A mohu donést ještě další pivečka?“ Pokynutím hlav oba souhlasili a jen lehce, než se oba pustili do polévky číšníkovi poděkovali.

„Tak si nech chutnat, Marceli.“

„To si piš, Josefe, takovou nikde jinde neochutnáš. Už to není jako kdysi, kdy ji vařili skoro v každé hospodě.“

Oba se pustili do svých porcí a příkusovali malé houstičky, jež se rozplývaly na jazyku.

„Nechte si, kluci, chutnat, voní pěkně, ale já si ji ráda odpustím a počkám si až na tu panenku,“ popřála Lenka, a ještě, než se lehce napila piva, na kterém už opadla pěna a po každém napití se jen vytvořil kroužek uvnitř sklenice, dala si s Josefem pusu, jak to spolu dělávali od prvních chvil, co se poznali. Marcel pokynul hlavou jako dík za oba a pak se již plně věnovali polévce.

„Skvělá,“ řekl Josef, „když jsem byl ještě na projekci, a to už je hodně dávná historie, někdy v devadesátých letech, tak jsme v té době jezdili na haldu *Licoměřice*, a cestou jsme se stavovali v takové hospůdce u cesty a tam si dávali dršťkovou, dvě housky a kofolu za patnáct kaček. A byla přesně jako tahle, hromady dršťek, skvělá chuť a žádné nastavování moukou.“

„Tady nic nastavovanýho chlapče nedostaneš, nemám hospodu pro to abych na ní jen vydělával, ale aby se mi lidi vraceli, protože dostanou za svoje peníze přesně to, co chtějí. A ne to, co chce prodat nějaký majitel, aby byl brzy bohatý,“ řekl Marcel. „Pokud si to budou chtít mladí, až tady nebudu, udělat podle svého, je to jejich věc, ale dnes jsem ksichtem tohoto podniku já. Nemluvě o tom, že tady taky pravidelně jím. Tak chci, aby to jídlo bylo skvělé nejen kvalitou surovin, ale taky výsledného produktu, který dostanou návštěvníci na stůl. Můžu si tak i kontrolovat, co tady kdo uvaří,“ a jen na okraj doplnil: „a to víte, že hubu mám mlsnou.“

„Opravdu byla, Marceli, skvělá, moc jsem si pochutnal. A neříkám to jen já, ale sleduji hodnocení v *Tripadvisoru*, a podle toho hodnocení jste nejlepší restaurace na sever od Prahy. Tady by se mohli učit i *Pohlreich*, *Kašpárek*, nebo z těch mladších *Navrátil*,“ chválil Marcelovi jídlo Josef.

„Tady jsou ta dvě piva pánové, a mohu dámě donést také,“ řekl číšník.

„Zatím ne, děkuji,“ poděkovala Lenka a oba pánové téměř dvojhlasně poděkovali také.

„Tak to bys mě, kamaráde, nasral,“ výrazně oponoval Marcel. „Kdyby uměli tak vařit jak ty lidičky tady, v době,

kdy jich byly plné televizní obrazovky, tak by se u nich na místo ke stolu bez rezervace dělaly pořadníky. A ti neobjednaní by stáli fronty před restaurací, aby se mohli najíst. A to, pokud vím, se nikdy nestalo. A přál bych ti plnou sezonu tady, tedy od května do půlky září. Už dnes máme rezervace na příští rok z pětaosmdesáti procent zadané. A to je přitom kapacita restaurace o třicet procent nad kapacitou kempu, aby se na ty ostatní taky dostalo. Proto jsem Vám taky na jaře říkal, abyste mi do konce června dali všichni vědět, jestli přijedete. Jen jsem to uvolnil, tak se mi kapacita kempu naplnila za dvacet minut. A to hlavní kemp je plný už dnes do konce roku a tady v podstatě už taky. Jen si držím pořád dvě chaty do poslední chvíle jako mimořádku pro kamarády.“

Lenku vyrušilo Marcelovo hlasité povídání z přemýšlení, když sledovala kačenky plující docela blízko u břehu. Poprvé je zde viděla asi před třiceti lety. Ale to nebyly ty, jež sledovala, ale možná jejich předci. „Ty jsi se ale Marceli, nějak rozohnil. Místo abys byl rád, že ti Josef jídlo pochválil, tak jsi nás skoro očima probodl. Nemusíš je přece vždycky tak valit. Kdyby ti vypadly, nevím, kde bychom je potom hledali,“ řekla Lenka a usmála se na něj.

„To já přece vím, jen mne občas vytočí, když lidi nadávají, že není místo. A to je přitom upozorňuji jak na netu, tak i zde to mají na tabuli, že místo nemusí být k dispozici, pokud nemají rezervaci. A nevěřím, že neumí číst. Jen

zkouší. Přijede nějaký zbohatlík, chce se vytahovat a myslí si, že před ním padnu na prdel. Nepadnu. Asi před čtrnácti dny tady byl jeden poslanec, a jestli prý vím, kdo je. Tak jsem řekl, byť jsem věděl, o koho se jedná, že vůbec nemám tušení, protože se mi zde denně otočí stovky lidí. A nakonec si ještě rád počkal, protože vím, že už tady byl. Mám tady už léta systém na rozpoznávání obličejů a systém k nim přiřazuje kdy tady byli, co si dali, jakou měli útratu, co věnovali personálu, no prostě vše, abych měl přehled. A vše je plně v souladu s *GDPR*, vždyť jsi mi to tady taky před x lety zaváděl Josefe. A potom, když se otočí stejná osoba, jsou vždy mile překvapeni, když se k nim chová personál nejen s úctou, ale že dokáže i odhadnout, co by si tak dali a na co by mohli mít chuť. A taky i díky tomu, aby nemuseli čekat, až se pro ně uvolní místo u stolu, jsme už vlani pro ně udělali takovou, říkáme tomu čekárnu. Pohodlný prostor s výhledem do lesa, uzavřený a v chladném počasí vytápěný, ale je určen jen na obsluhu s nápoji. Jídlo se tam konzumovat nesmí.“

„Nesu vám hlavní jídlo. Dámě vepřová panenka s brambůrky se zakysanou smetanou a pro pány krkovička a čerstvý chlebík. Přeji Vám dobrou chuť,“ sdělil skupince obsluhující číšník a odkráčel zpět do restaurace. Společně si popřáli dobrou chuť a pustili se do jídla, od něhož všichni očekávali ukojení svých chuťových buněk. Během jídla se na sebe jen občas usmáli a dle výrazu bylo vidět, že všem opravdu chutná. Vybrali si skvěle a jídlu nebylo

co vytknout, skutečně jak Marcel říkal. Jednotlivá sousta průběžně chlapci zapíjeli pivním mokem. A ještě, než dojedli, měl každý na stole další orosený džbáněk piva s pořádnou čepicí navrchu. Od doby, co zde Marcel spustil nový kemp, bylo jídlo na vysoké úrovni a možná by se dalo říci, že rok od roku bylo jídlo vždy o kousek lepší. Ty suroviny a poctivé recepty byly znát. A klobouk dolů před personálem. Pro Josefa, který jedl vždy rád, to byl vždy gastronomický ráj a občas, když si chtěli s Lenkou dát nějakou dobrůtku, obětovali ten čas a k Marcelovi vyrazili, i když v posledních asi dvou letech se frekvence návštěv snižovala. Věk byl znát.

„Marceli ta panenka byla skutečně fantastická. Nebyla vůbec vysušená a uvnitř ten špenát s tou *mozzarellou* doplnil tu skvělou chuť,“ pochválila jídlo Lenka.

Josef se také přidal a chválil nikoli z povinnosti: „Musím se, Marceli, přidat. Víš, že krkovička je má nejoblíbenější a ten rozpečený chleba skvěle doplňoval maso i fazole se super slaninkou. Žádná zvodnělá průmyslová šlichta.“

„Jsem rád, že Vám chutnalo. A cením si toho o to více, že kdybyste byli s čímkoli nespokojeni, tak mi to řeknete.“

„Přece ti nebudeme lhát. Za prvé se známe již pěkně dlouho a nikdy jsme si servítky nebrali. A za druhé. Vždyť bychom byli sami proti sobě. Opravdu super,“ řekl Josef a napil se piva.

„Ještě jednou děkuji. Jinak tu polívku vařil včera Martin a dnes za jídlo nese odpovědnost v kuchyni Honza. Jsem rád, že ty kluky tady mám. Sice se ze začátku málem pobili, ale to už je naštěstí dávno pryč. Dnes se střídají krátký a dlouhý a když jeden velí kuchyni, ten druhý tady není. A vybrali si k sobě i šikovné a učenlivé pomocníky, jimž dávají prostor a oni jim jejich důvěru oplácejí. Ta kuchyně se mi vážně povedla.“

„Takže Martin tady není,“ zeptal se Josef.

„Je, ale teď je ještě někde na výběru surovin. V tom je proti Honzovi lepší a nenechá si nic vnutit. Honzovi by prodali i hrůzy. Vrátí se až někdy večer, tak s ním budete moci povečeřet. Jinak tu slaninku objevil Martin u jednoho malého řezníka v *Českém Dubu*. Má tam fantastický uzeniny a většinu už dnes bereme od něj. Včetně sušené šunky, kterou už nemusím dovážet z *Chorvatska*, ale máme ji vlastně taky místní. A kvalitou se rozhodně vyrovná, možná je i lepší. A ta *mozzarella*, stejně jako většina sýrů, je z biofarmy z *Jetřichovic*. Původně chovali jen krávy a ovce. Až později se pokusili i o chov koz a buvolů. Prý jim to trvalo asi 15 let, než vše odladili. Pro nás absolutně nejlepší zdroj jak čerstvých, tak i tvrdých nebo zrajících sýrů. A víte, kde jim zrají? V původních bunkrech, které se tam stavěly před druhou válkou. Celoročně stálá teplota, prostory jsou z větší části vyhloubeny do pískovce. Skvěle vymyšlené a dotažené. Také jsme dnes

jejich hlavní odběratelé, stejně jako u těch uzenin. A od příštího roku jsme se domluvili, že zde uděláme prodejnu sýrů a uzenin. Kapitálově jsem vstoupil k oběma, tak snad se to nepokazí. Když si u nás v restauraci cokoli, kromě olivového oleje, dáš, má to domácí původ. Protože *Kofola* a *RC* jsou z *Moravy*.“

„Vidíš, a to jsi nám Marceli na začátku říkal, že u Tebe není nic nového,“ řekla Lenka. „My jsme už na odpočinku, ale ty to ještě pořád rozvíjíš. Pravda, jsi o kousek mladší, ale běžně se určitě tvoji vrstevníci už takto neangažují. A místo, abys odpočíval a užíval vnoučat a výsledků své práce, tak jsi v jednom kole.“

„To by mne nebavilo. Od doby, kdy jsem od strojařiny a automotive přešel do ubytování a stravování, tedy když jsem to tady koupil, tak mne to celého tak pohltilo, že si občas říkám, proč jsem s tím nezačal už dříve a místo cestování po světě a nervování s výrobou jsem se nevěnoval službám. A pamatujete určitě sami, že v té době, když mi Libor nabídl, že mi to tady prodá, jsem byl v podstatě vyhořelý a nic se mnou nebylo. A vy jste byli první, co mne v tom podpořili.“

„Zase jako vždy strašně rád přeháníš. A opakuješ pořád stejnou písničku,“ řekl Josef a než stačil říci cokoli dalšího, skočil mu Marcel do řeči.

„Tak to ne. Kdybyste mi tenkrát nedali pomocnou ruku, tak bych se snad šel pověsit.“

„Ty seš fakt vůl, copak jsi tohle všechno nevybudoval sám. My ti přece s ničím nepomohli, že mám pravdu, Leni,“ řekl Josef a obrátil se pohledem o pomoc.

„Josef má, Marceli, pravdu. Stáli jsme ti sice po boku, ale to vše, co tu máš, je jen a jen Tvoje práce. Ty jsi z obyčejných kempů, jež pamatovali ještě socialismus udělal tuto oázu. A je jen Tvojí zásluhou, že se zde lidé vrací, protože jak jsi přísný na druhý, tak jsi především přísný sám na sebe. A v době, kdy se nemůže cestovat jako kdysi, tak zde máme možnost mít to naše malé moře, a ještě se zázemím, jaké není schopen nabídnout nikdo kolem dokola. A nejen kuchyně, ale i prostředí je zde na mnohem lepší úrovni, než nabízí ty hotely na druhé straně. Jen luxus bez srdce. Byl jsi se tam někdy podívat? Vždyť co by dali za to, kdyby měli alespoň polovinu návštěvníků, co zde máš ty.“

„A dost. Nechme toho, kdo a co, a pojd' nám říci, co jsi si pro nás připravil,“ utnul Josef rázně debatu.

„Do pátku nechám program na Vás. A v pátek od odpoledne mám domluvený výlet na nejnovější lodi *Karel IV.* Je pojmenovaná po našem králi a císaři, a po celou dobu bude k dispozici kuchař s grilem a otevřený bar. Bude jen pro nás, takže jaký si to uděláme, takový to budeme mít.“

Mám připraveny zastávky ve *Splavech* a v *Doksech*, kde je znovu otevřen *Strašidelný zábavní park*, který je lanovkou spojen se zámkem v *Doksech*. V sobotu budou pravidelné závody na *paddleboardech*, jež jsou roky každou sobotu připraveny pro návštěvníky, tak můžete koukat. A večer počítám, že budeme tady grilovat.“

„A budou Tvoje vyhlášené burgery,“ zeptal se Josef Marcela a pokračoval, „vždyť kvůli nim jsme vlastně přijeli,“ a s veselým výrazem mrknul na Lenku.

„Tak to si ještě rozmyslím, protože když máš hlad, můžeš si objednat v restauraci jídlo. A jinak to bude na vás a taky na tom, jak si to tady uděláme. Elektrické lodky máte připraveny a čip je na pokoji. Ve vinotéce máte *Rulandské šedé* a *Tramín z Velkých Žernosek*, a v lednici taky sýry a sušenou šunku. Kdyby něco došlo, volejte si recepci. Nakonec už dávno víte, jak to tady funguje.“

„To jsme si ani nezasloužili,“ řekla Lenka.

„Nezasloužili, taky mi to všechno zaplatíte, zadarmo víš co...“, řekl Marcel a od srdce se zasmál. Moc dobře věděl, že když Josef s Lenkou přijedou, dovedou odměnit místní personál, ale hlavně věděl, že jedou za ním, k němu. Už dávno měli předplaceno. „A kávu po jídle dáme teď, nebo později?“

„Asi se půjdeme chvíli natáhnout, víš že Josef má spánek po jídle rád od doby, kdy se narodil. Potom se ozve. A pokud by to nevadilo, mohli bychom si dát kávu na terase. Kávovar je na pokoji připraven, to jsem se koukala, tak proč se někam štrachat.“

„Nejsem proti. Dnes už nikam nepojedu, po třech pivech bych nevyrazil, tak pojedu do Ústí zítra dopoledne a zatím si tedy něco zařídím. Máme teď koupenou novou pec na chleba, tak se kouknu, jak se pekařovi daří. Zatím se mějte.“

Marcel vyrazil řešit náběh nové pekárny a Lenka s Josefem se ještě předtím, než vykročili k chatě, prošli po břehu. Od vody již foukal chladnější vítr a na jihovýchodě se začala stahovat mračna. Ale to, jak říkával Marcel, byla jen výhrůžka, protože z těchto mračen, jež přicházely od *Bezdězu*, na *Mácháči* nepršelo. Tedy většinou.

Děšť bubnující na střechu Josefa probudil. „A prý, že od *Bezdězu* neprší. Kolik je, prosím, hodin,“ zeptal se.

„No ještě není večer, ale venku je tma, jako by už byl. Budeš už vstávat? Já nemohla ležet, protože mne strašně bolela ruka. Tak si čtu. Že bych Marcelovi zavolala, aby přišel na tu kávu?“

„Já jsem pro, než dorazí, tak už budu probraněj a konečně budu mít možnost ochutnat to překvapení, co jsi upekla. Když jsi s tím dělala takové tajnosti.“

„Tajnosti jsem nedělala, ale protože to byl nový recept, tak jsem nevěděla, jestli se vůbec povede a bude vám to chutnat, tedy jestli to vůbec bude k jídlu. Ale myslím, že bude chutnat vám oběma. Tak mu jdu volat.“

Před příchodem Marcela prošel Josef hygienou a byl již zase pln energie, pokud se dá probuzení z odpoledního spánku brát u skoro osmdesátníka jako plně osvěžující. Rozhodně to bylo však velmi příjemné a jak Josef říkával, že když se odpoledne vyspí, v noci se mu mnohem lépe spí. Než ještě stačil cokoli říci, ozvalo se zabouchání na dveře a za nimi ne zrovna líbezný hlásek: „To jsem já, Tvoje maminka.“

Směrem ke dveřím Josef zakřičel: „Blbce dovnitř nepouštíme a pokud jsi koza, tak se běž napást. Herein, jak se říká u nás v *Sudetech*.“

Zvolna se otevřely dveře a v nich stál Marcel, naoko s provinilým výrazem, a žadonil: „Prosím, prosím, smutně koukám.“

„Tak si hlavně sundej boty a přezuj se, písek tady nechci,“ řekla Lenka a jen doplnila, „jakou si dáš kávu?“

„Silnou prosím, s mlékem. A koukám, že budeme mít nějakou buchtičku. Taky sem si říkal, jestli nezapomeneš. A nezapomnělas.“

Lenka připravila talířky a lžičky a přinesla kávu. „Tak tady máte pánové tu kávičku a buchtičku si berte podle chuti.“

„Děěěěkujeme,“ opět jako dva pitomci společně vykřikli Josef s Marcelem.

„Jsem zvědavá, jestli Vám bude chutnat. Já ji zkusila, když jsem ji ořezávala, a mně chutná.“

„Moc se ti, Leni, povedla a jak vidím Marcela, tomu chutná taky, i když tvrdí, že sladký nemusí. A stejně si vždycky dá.“

„Já normálně sladký nejím, ale to víš, nechci urazit,“ řekl s úsměvem Marcel.

Pozdní odpoledne v kempu probíhalo v pohodové debatě o rodinných starostech, jež se nikomu nevyhnou ani přes pokročilý věk. Ba naopak, čím déle je člověk na světě, čím více přibývá potomků, tím více se starší člověk o to své stádečko bojí, jako kvočna o kuřátka. Nikomu u stolu se problémy nikdy nevyhýbaly, ba naopak, ale proto byli také možná více připraveni na rány, které jim osud uštědřil. Ne, že by si stěžovali, ale někdy toho už bylo skutečně dost. Během debaty také přestal déšť a v oknech

se objevily podvečerní sluneční paprsky, byť byly již předzvěstí zapadajícího slunce a odcházejícího dne. Ještě však bylo příliš brzy na to, aby se chystali ke spánku.

„Nepůjdeme si sednou ven, chlapci? Raději se obléknu, a než sedět zavřená v chalupě, budu raději venku. Čím jsem starší, tím je pro mne pobyt mimo budovy příjemnější.“

Oba mlčky přikývli. U dveří byly v polici uloženy teplé deky, umožňující ubytovaným se zahřát při pobytu na verandě, kde byla připravena polohovatelná křesla.

„Nedáte si vínko, ať nemusím chodit dvakrát, a pokud ano, jaké,“ řekl Josef a ohlédl se směrem ke dveřím, kterými již vycházeli Lenka a Marcel.

„Já bych si dala ten *Tramín*, ale nechám to na Tobě, co otevřeš,“ řekla Lenka, a Marcel pokynutím hlavy dal najevo, že se tomuto výběru rozhodně nebrání.

Josef vytáhl láhev *Tramínu* z vinotéky, a podíval se na vinětu. Jo, tak to si dal Marcel záležet, pomyslel si. 2035, výběr z bobulí. Odstranil krycí kapsli a odstranil skleněný uzávěr, jenž byl mnohem vhodnější než kdysi téměř stoprocentně používané korkové zátky. Někdy se totiž stávalo, že když vinaři chtěli ušetřit, používali levnější lepené korky, které pak umožnily víno znehodnotit. Otevřenou lahev nechal chvíli dýchat. Mezitím vytáhl

z lednice sušenou šunku a tenkým ostrým nožem z ní odkrajoval slabé plátky, které pak ukládal na připravený talíř. A k tomu přikrájel ještě dva druhy tvrdých sýrů. Jeden byl podobný ementálu, ale protože byl od českého výrobce, nevěděl, o jaký druh se jedná a jak se vůbec jmenuje. Ten druhý měl takovou jemnou ořechovou vůni a byl lehce nakyslý, tudíž by jej asi zařadil mezi sýry typu *cheddar*. Jak vidno, už se i naši výrobci mohli hrdě hlásit k těm mistrům sýrařům, jejichž sýry jsme si vozili před desítkami let ze zahraničních cest. Když vše připravil, donesl nejprve na verandu víno a skleničky a potom se ještě vrátil pro sýr a šunku. „Musím ti, Marceli, vyseknout poklonu,“ vyjádřil Josef svoje poděkování, „jakou sis dal práci s výběrem vína, obzvláště dobrý rok. Taký máme pár těchto lahví ještě ve sklepě. A nehul vole. Pořád nechápu, že když přestaneš, tak za pár let zase začneš.“

„No ty máš co povídat. Co tě znám huliš. A nikdy jsi nepřestal. A stejně jako ty, já už dnes jen hýtuju. A fakt to není špatný, ale trvalo mi to mnohem déle než tobě, než jsem k tomuto způsobu užívání tabáku našel cestu. A to víno, když jsem byl u Vás na Tvé narozeniny v květnu, tak jsme jej tam přece také pili. A protože mi chutnalo, vyfotil jsem si láhev a dnes už jich mám pár bedýnek nejen tady v kempu, ale i pro svou potřebu ve svém malém sklípku.“

„To já patřil mezi jedny z prvních, kteří si *Iqos* v roce 2018 pořídili. Do té doby jsem ráno začínal chrchláním

v koupelně a od té doby, nic. A Lenka na hýty přešla časem taky. Jen doma je mohu použít jen v herně a pracovně, protože jsou prý stejně v baráku cítit.“

„To máš, Leni, hezky zařízený. Nechceš mi jej tady chvíli nechat, že by se o mně taky tak hezky staral? Mluvili jsme o víně a Josef donesl i šunku a sýry,“ dotázal se Lenky Marcel.

„To jsi uhodl. Nechtěla bych ti jej půjčit. A on to taky nedělá pořád, jen se před tebou vytahuje, že láska moje,“ a chytla Josefa za ruku. „Ne, přece víš, že se takto střídáme, ale víno tak jak tak vždy otevírá Josef.“

Josef nalil víno do skleniček na vysoké stopce a podal je Lence, kterou políbil, a poté Marcelovi. „Na zdraví, a ať se ještě alespoň chvíli potkáváme, byť už to asi budou jen chvíle. A ať se podaří najít lék, který umožní, aby se lidstvo dále v klidu rozmnožovalo. Protože jinak zde bude do nejpозději sta let jen prázdná planeta bez lidí. Což by ale taky nemuselo být tak strašné. V pralesích jistě nějaké kmeny přežijí a bez v ýdobytků moderní techniky si poradí, tak, jako staletí předtím. Tak na zdraví.“ Všichni si společně přiřukli, přivoněli k vínu, jež již otevřelo svoji vůni a douškem jej vychutnali. „Tak tohle si dám říci. Marceli, děkuji,“ dodal ještě Josef.

Marcel jen pokýval hlavou a dodal: „Kdy jindy, než nyní bychom si měli vychutnávat takové dobroty. Nejen, že

na to máme, ale hlavně máme tyhle dobroty k dispozici. A přiznejme si, stále je nemá na dosah každý.“

„Ty, Marceli, ještě k těm sýrům. Tipoval jsem si typ ementál a ten druhý *cheddar*. Trefil jsem je? A jak se jmenují? Protože až pojedeme domů, tak bych si rád nějaký kousek tady koupil. No a pokud už nemáš, stavíme se v té sýrárně, i když by to byla zajížďka. Takové u nás v prodejně sýrů v ulici Pražské rozhodně nemají. Sice tam prodávají *Grand Moravia*, ale jinak vše zahraniční.“

„Jo, jo. Trefil jsi je přesně. Kulturu si nakoupili v zahraničí, ale potom to bylo už je zkoušení systémem pokus – omyl, a dnešní výsledek za to rozhodně stojí. Ten ementál, jak jsi říkal, tak ten nazvali *Jementali*, je to spojení ementálu a farmy *Jetřichovice*. A druhý, opravdu druhu *cheddar*, se jmenuje *Ječedari*. A tu sušenou šunku z *Českého Dubu* dodává *Řeznictví a uzenářství Franta* jako *Českodubská sušená šunka ze skal*. U obou, ale to jsem říkal, jsme hlavní odběratelé, což nám zaručuje přednostní dodávky. Výhodou je, že oba neuvažují, že by se nějak více rozšiřovali, ale naopak se snaží udržet vysokou kvalitu výrobků při stálé produkci. Oba si totiž uvědomili, že zvýšená výroba chce více rukou a více vyrobit neznamená více vydělat. Mnoho firem, když se jim začalo dařit, se až příliš rozvíjelo, a nakonec je jejich rozvoj zničil. Tady to snad nehrozí. Tedy alespoň zatím. Kdoví, jak se jim změní myšlení, když budou pořád vyprodáni. Jsou to ale

obě rodinné firmy, tak snad to udrží. A mám tam taky nezanedbatelný vklad, tak, aspoň dokud mne nevyplatí, mám do toho právo mluvit.“

„Jsem rád Marceli, že se takoví najdou. Více je ale těch, co chtějí mít velké objemy výroby, a tak místo kvality, chrlí jen kvantitu, a ještě pod obchodními značkami řetězců. A protože jich jsou stovky, tak vlastně ani nevíš, od koho si zrovna ten, který výrobek, v obchodě kupuješ. Sice mají jistotu stálého příjmu, ale s mnohem menší marží. A někdy se ani nenajde nikdo, kdo by je jako firmu znal. Protože dělají v podstatě jídelní konfekci.“

„Co ty, ale jak si to zde chválí návštěvníci. Mnozí byli namlsaní ze zahraničních dovolených, a když jim zde nabízíme téměř srovnatelnou nabídku skvělých jídel, jak je znali od moře, jsou skoro absolutně nadšeni. Pravda, mořské potvory tady nedostanou, ale ryb je v nabídce dostatek. Ty vozíme z *Rybářství Doksy*. A když dochází, vyjedeme lodí na druhý břeh, kde je pro nás objednávka již připravena. Takže i když by se stalo, že nám nějaká ryba z nabídky dojde, můžeme ji nejpozději do hodiny mít v kuchyni. Ale to se zatím nestalo. A jako specialitu nabízíme také raky. Kdysi to bylo typické jídlo v *Českých zemích*, které se pomalu, ale jistě vrací zpátky na stůl.“

„Vy, Marceli, máte na jídelníčku i raky,“ řekla Lenka, „a žabí stehýnka by nebyla?“

„Dala by sis? Není problém. I ty samozřejmě máme. Raci jsou z chovu z *Hradčanských rybníků* a žabí stehýnka jsou z *jižních Čech* od jedné tamní firmy. Vozí nám je už kompletně připravené a chlazené. Skutečně zde máme nabídku, jež by nám mnohé luxusní restaurace i v *Praze* mohly závidět. To, co si můžeš objednat u nás, tak na druhém břehu nedostaneš. Ne, že by tam majitelé neměli prostředky si podobné suroviny koupit, ale většina dodavatelů má s námi exklusivní smlouvy, jsme pro ně největšími zákazníky a podle smluv nesmí dodávat žádnému zákazníkovi v okruhu padesáti kilometrů od kempu. Kde jsou ty doby, kdy se na věhlasné speciality jezdilo do *Prahy*. Teď se jezdí k nám, a dá-li Bůh, chlapci se budou snažit, a nic se neposere, může to tak dlouho být.“

„To máš pěkně ošetřený. Vidiš, a ty jsi váhal, zda vůbec od Libora *Arníku* koupit a co s tím. A teď máš stoprocentně nejlepší kemp a restauraci široko daleko. Jen ty hvězdy ti chybí,“ řekl Josef a zasmál se.

„Na hvězdy ti kašlu. Nepotřebuji mít žádného *Michelina* nebo jakékoli jiné hodnocení samozvaných odborníků. Pro mne je mnohem důležitější host, jenž se vrací a s sebou přivede dalšího. To je pro mne hodnocení kvality, a ne hvězdy. Zajed' si do *Prahy*, kde takové jsou. Najíš se tam, nebo můžeš jen snobsky deklamovat, že je to skvělá restaurace s nejlepším jídlem? A k tomu si

uděláš selfie, abys měl důkaz, že jsi tam byl? Na to si rozhodně hrát nebudu. A víš, jaké to bylo, když jsem to koupil a začal měnit a upravovat. Co jsem si zažil, Josefe, bezesných nocí? Jestli ten úvěr zaplatím, jak se povede personál. Zda vůbec bude o tento koncept zájem, když nikdo nic takového zde nenabízel. Musím to zaklepat, zatím jde vše tak, jak jsem si naplánoval, a co je pro mne nejlepší. Až budu odcházet z tohoto světa, nenechám za sebou ani halíř dluhu.“

„A zanecháš za sebou pořádnou rýhu do paměti země,“ doplnil Josef. „Víš, že jsem ti to už dávno předtím říkal, že by bylo pro tebe ideální dělat na sebe, a ne pro druhé, kde to stejně nikdy nikdo neocenil. Makal jsi jako barevnej, nechával jsi ve firmách svůj um, a nakonec i zdraví. A pád téměř až na dno Tě přivedl sem. V podstatě téměř do rodného hnízda, byť na druhý břeh *Mácháče*. A to je moc dobrý výsledek tvého konání.“

Lenka pokývala hlavou a dívala se na Marcela, který měl lehký úsměv pod knírem. „A stála ti ta dřina, Marceli, za to?“

„Leni, stála. A jsem skutečně rád, že se to takto vyvinulo.“

„Mohu donést další lahev,“ zeptal se Josef. Přikývnutí Lenky i Marcela bylo výzvou, aby se z pohodlného křesla, kdy byl zahalen teplou dekou, vydal zpět do chaty. „A mohu nařezat další zobání?“

„Jsem pro, jen prosím k tomu přidej i trochu pečiva, jen samotný sýr a uzeninu nemusím, vždyť víš,“ řekla Lenka.

„A zkus kdyžtak i ten zrající sýr. Jsem zvědavý, co na něj řekneš,“ dodal Marcel a pokračoval, „ale jinak vše, jak bylo, bych určitě prosil.“

Josef tedy šel dělat další přípravu. Včetně bagetek, které byly ve skřínce také připraveny, protože Marcel za ta léta už přesně věděl, co mají Lenka s Josefem rádi. Až když měl vše připraveno, si vzpomněl, že jej Marcel upozorňoval na ten zrající sýr, a tak se ještě ode dveří vrátil a na talíř jej doplnil. Kromě požadovaného ještě donesl nakládané zelené olivy s ančovičkou, které sice Marcel nemusel, ale s Lenkou je k vínu často servírovali.

„To jsi tam vyráběl, nebo jsi vyrazil někam na nákupy,“ vytýkal Marcel Josefovi. „Tady je to jak u suchánků a není zubem na co klapnout.“

„Kdybys měl zuby, tak bych to chápal, ale s těmi klapáčkami si můžeš klapat i naprázdno, blbe,“ oponoval Josef, a oba se uvolněně zasmáli.

Den se již pomalu překláněl do tmy a poslední paprsky zapadajícího slunce jen zlehka pronikaly mezi vzrostlými stromy, jež Marcel ponechal v kempu. Když kemp představoval, tak to mnohé velmi mile překvapilo. Jak sám říkal, nebylo to kvůli nějakému ekologickému

přesvědčení, ale ty stromy tam mnohdy rostly v době, kdy ještě nebyl na světě. A čekat, až nějaký nově zasazený stromek dosáhne výše těch letitých velikánů, by už nebylo určeno pro něj. Také příjemné odpolední teplo se změnilo v chladivý večer. Pofukující větřík přinášel vlhký vzduch od jezera a přicházející tma také upozornila sensory, aby u chat, které byly obsazeny, automaticky zapnula venkovní osvětlení a současně i venkovní lapače hmyzu.

„Asi zajdu pro něco teplého, chceš, Leni taky, přinést? A nemám vzít taky něco pro tebe, Marceli?“

„Vezmi mi, prosím, ten modrý svetr a uvař mi, prosím, černý čaj. A Marcela se neptej, stejně zase bude tvrdit, že mu není zima, nebo se mýlím, Marceli?“

„Nemýlíš, zima mi není. Ale dostal jsem zprávu, že Martin už dorazil, tak mi donese bundu, co mám pověšenou v kanclu.“

Než Josef připravil čaj, donesl Lence svetr. Vrátil se ještě nakrájet sýry a také dokrojil šunku, kterou doplnil o slaninku. Tu při krájení samozřejmě zakousl. Marcel jim kuchyňku jako vždy fantasticky vybavil. Už dávno nebylo třeba dopředu nic objednávat a díky rezervaci již automatizační systém kempu připravil kompletní seznam, který byl poté do chaty připraven ještě před ubytováním. A k tomu ještě Marcel vždy doplnil něco navíc, dnes ten zrající sýr a šunku. A byla opravdu skvělá.

Kdysi si podobnou Lenka s Josefem vozili z *Chorvatska* nebo *Itálie*.

„Tati ahoj, než půjdeš na terasu, vezmi mi prosím taky skleničku na víno, ať se nemusím zouvat, a dík,“ slyšel Josef ode dveří, kde byla v šeru vidět mluvící hlava jeho syna.

„Tak tady je talíř a sklenička a já potom donesu Lence čaj.“ Josefovi se v koutku oka zaleskla malá kapka a najednou měl i knedlík v krku. Tak se rychle otočil a šel dodělat čaj. Martin byl nejmladší syn a již v útlém věku se u něj projevila nemoc, kterou si Josef dával za vinu. Sice mu bylo odborníky vysvětleno, že na kombinaci genetiky musí být vždy dva, stejně měl v sobě ten pocit, že viníkem je on. Martin chtěl původně studovat chemii, ale kvůli nemoci mu byla lékařem škola zakázána, a tak se šel učit kuchařem, což byl do té doby jeho koníček. Choroba neměla vliv na intelekt, naopak přinášela relativně vysokou inteligenci, ale vnuků se Josef dočkat nemohl. Martin potom zažil léta dřiny v různých kuchyních, na různých místech. V jednu chvíli si řekl, že skončí a nechce kuchyni ani vidět. Ale, jak to, tak už v životě bývá, po necelém roce se ke kuchařině opět vrátil. A za ten rok si doma zkoušel nové techniky a recepty v malém, což si následně v restauraci ve velkém dopiloval. A to, že si jej Marcel vybral do své restaurace, bylo i podle Josefa velkým oceněním, protože Marcel vyžadoval preciznost,

a ani vlastní rodině, do které vlastně i Martin patřil, by nic neodpustil. „Nesu čajík, Leni.“ Lenka poděkovala a zachumlala se do deky.

„Tak povídej, co nového, jak jsi tady spokojen a jakej je šéf,“ zeptal se Josef Martina.

„Jo, jo. Tady je to něco úplně jiného, než jsem si ve své praxi zažil. Co se děje na směně, tak za to komplet odpovídám a jsem vlastně pán kuchyně. Na nikoho se nemusím vymlouvat, protože i lidi do týmu si mohu vybrat. Nikdo mi zde nic nevnucuje a s Honzou si naschválý neděláme. A když lidi chodí a tržby jsou, tak Marcel rozhodně nepatří k těm, co by neuměli dobrou práci ocenit, takže se to pozná i na výplatě. A bydlení je super. Mám to hned u práce a pokud by třeba došlo k výpadku na druhé směně, mohu v podstatě okamžitě zaskočit. Taková skoro práce snů, ale to nechci Marcela moc chválit. Ale skutečně, když srovnám s tím, co jsem zažil, nebo i s ostatními kuchyněmi, tak si není na co stěžovat. Jo, a určitě Vám říkal, jak jezdím na výběry dodavatelů a přebírám některé dodávky. Tak u sýrařů, jak jim tady říkáme, mám taky vložený nějaký peníze. Protože když jim Marcel nabízel pomoc a kapitálový vstup, tak nás k tomu vzal s Honzou taky. Tak i to je pro nás příjemný příjem. No a nevím, jestli Vám už povídal o tom obchůdku se sýry a uzeninami. Tak tam má Marcel padesát procent a my se s Honzou dělíme po pětadvaceti.“

„Marceli koukám jako blázen. Nejen, že se ti dobře vede, ale ještě se staráš o chlapce jako v nějakém inkubátoru. Ty jsi taková opečovávající kvočna,“ složil další poklonu Josef. „Ty jsi vždycky myslel na druhý víc než na sebe. A znáš to, *každý dobrý skutek musel být po zásluze potrestán*. Doufejme jen, že už tě nic špatného nepotká.“

„Ale hovno, ty zase zbytečně meleš, Josefe. Když vím, že kluci nechávají práci srdce, bylo by ode mne nefér, abych jim z toho něco nepustil. A protože vím, že i když tady nebudu, tak se o kuchyni postarají stejně, jako dnes, nemusím se o výsledek vůbec bát.“

„Ještě něco, co určitě nevíš, tati. O rozdělení kempu. Nebo Vám něco říkal,“ otázal se Martin.

„Neříkal nic,“ řekla překvapeně Lenka a Josef jen přitakal.

„Ty seš ale Martine slepičí prdelka, proč to tady vytahuješ. To je přece mezi námi, do toho tátu nemusíš tahat. Ale když jsi to vytáhl, tak to dořečni, protože na tom nevidím nic špatného,“ řekl lehce rozzlobeně Marcel.

Josef se podíval na Marcela a zeptal se: „O co jde Marceli. Proč se zlobíš?“

„Ale nezlobím, ale proč vytahovat něco, co bude k jednání, až tu nebudu.“

„Marceli promiň,“ řekl provinile Martin, „vím, že o tom nemáme s Honzou mluvit, ale tady to snad můžu říci, před tátou a Lenkou nemám žádné tajnosti. A ty, jak tě znám, taky ne.“

„Já vím Martine, jen to bude vaše budoucnost a já chci žít hlavně přítomností. No a abych to tedy dokousl. Kemp funguje moc dobře a byl bych rád, aby fungoval i poté, co už zde nebudu. Tak jsem v závěti určil, že po dvaceti procentech dostanou moji potomci a stejně tak i Honza s Martinem. Byli to oni dva, co sem pomohli přilákat lidi na špičkovou gastronomii a zvednout tak úroveň kempu hodně nahoru.“

„No počkej, ale je to přece hlavně Tvoje zásluha, Tvoje píle a dřina,“ snažila se Marcelovi oponovat Lenka.

„To bych podepsal,“ doplnil Josef.

„Necháte mne to doříct, nebo si to dopovíte sami,“ naoko nazlobeně vypálil Marcel.

„Jak říkal starý král v *Pyšné princezně*. Už mlčím, už mlčím,“ odvětil Josef s úsměvem a výrazem starého krále, do něhož minimálně věkem neměl daleko.

„Tak mlč a poslouvej. Bude tady pět vlastníků, každý s dvaceti procenty. Honza s Martinem mají svůj podíl už připsaný a děcka to dostanou, až mne pochovají. Nikdo

nebude moci nikoho přehlasovat, protože jakékoli zásadní změny musí být odsouhlaseny jednomyslně. A pokud se někdo rozhodne svůj díl prodat, mají ostatní předkupní právo. Vím, že jsem jim to celé zkomplikoval, ale snad se díky tomu budou muset vždy domluvit ku prospěchu kempu. A než odejdu, tak mám pořád hlavní slovo já.“

Josef se zamyslel rozhlédl se na všechny kolem stolu a potom se ujal slova. „Marceli, ty jsi takový *Dobroděj*. Vždycky jsi byl slušný člověk a bylo na Tebe spolehnutí. Ale tohle tedy, tak to by nevymyslel ani *Einstein*. Nechci se tě dotknout, ale ty makáš i po smrti. Takhle si dělat starosti, a to nemyslím ve zlým, to klobouk dolů. Jak jsem už říkal. Taková starostlivá kvočna. Tak to já jsem tedy takto o tom, až tady nebudu, nepřemýšlel. Lenka i děcka mají zapečetěnou obálku u sebe a tam je vše popsáno. Až se budou dělit, musí obálky přinést k notáři a kdo ji bude mít rozlepenou, nedostane nic. A víš přece, že *je zakázáno brát si s sebou cokoli do hrobu*, jak je ve hře od *Cimrmanů* říkal *Smrtka*. No a...“, už nedopověděl, co měl na jazyku.

„No ty vole, tak to je tedy prda,“ vykřikl Marcel a pokračoval.

„Co je, co se děje,“ stihl ještě vykřiknout Josef.

„Tak už i nahoře. Takový roky to vydrželo, i když proti sobě brojili, tak na *ISS-II* to byla takový malá, možná až

idylická oáza v tom blbým světě. A najde se nějaký debil, co všechno posere. Když postaví novou větší stanici, tak jde všechno do kytek. Tady ve zprávě. Co mi chodí pravidelně aktuality ze světa píšou, že na *ISS-II* vybuchl modul *Dragon V*, který se připojil k vesmírné stanici přede dvěma dny. Dovezl nové dva členy posádky na doplnění ke stávajícímu týmu, Amíka a astronauta ze *Saudské Arábie*. *Ibrahima in Almuajira*, tedy pokud to čtu správně. Jak se posádce přiznal, bombu tam vložili jeho bratři, aby zničili stanici, protože je nedobré, aby taková věc létala na obloze, protože o ničem takovém *Mohamed* nemluvil a v koránu to není nikde napsáno.“

„To jsou zmrdi,“ vypadlo z Josefa a pokračoval. „A jak to tam vůbec dostali, kontroluje se přece při nakládce každý kus, velikost, hmotnost, aby jim vše sedělo, tak jak to mohl někdo na palubu propašovat?“

„Nech mne číst,“ řekl Marcel a pokračoval. „Na stanici jsou mrtví ruský a japonský kosmonaut a francouzský a americký jsou zranění, ale není to prý nic vážného. Stanice je z části poškozena a bude nutno asi třetinu modulů odpojit a poslat do atmosféry, protože oprava nebude rozhodně možná. Toho útočníka zpacifikovali a je svázán a pod dohledem. Jen stále vykřikuje, že je stejně všechny stihne trest boží a on jako hrdina vstoupí přímo do nebe. Řídící rada zjišťuje podrobnosti, za jakých

se mohla bomba dostat do *Dragonu* a kdo za tím stojí. Svět se prostě v prdel obrací.“

„To je vše důsledek politiky. Táhne se to desítky let a bude asi ještě hůř. Máme v podstatě štěstí, že nezačal jaderný holokaust. Protože když už se dostanou přes všechny ty bezpečnostní prověrky na *ISS*, tak se mohou kdykoli dostat i k jaderným zbraním.“ Josef se chvíli odmlčel a než pokračoval ve své úvaze, zeptal se ostatních. „Není čas na večerní kávu a neotevřeme ještě jednu láhev?“ Pokývání hlavou všech u stolu, kteří vstřebávali tu nepříjemnou zprávu, vyjádřilo souhlas.

„Martine pojď prosím se mnou, vezmeš to víno a já připravím kávu a buchtičku,“ řekla Lenka a společně se s Martinem zvedli od stolu.

„Už před třiceti lety předsedala *Saudská Arábie* v *OSN Radě pro lidská práva* a poté byla i členem komise pro rovná práva žen. A přitom v té době, a dodnes se to nezměnilo, měli po *Číně* největší počet poprav. Nemluvě o tom, že popravy byly veřejné stejně jako ve středověku, kdy to byla obrovská zábava ve stylu dnešní reality show. Kamenování žen také v přímém přenosu. Ale jelikož to byl blízký přítel *USA*, a platili si přízeň amerických jestřábů nákupem zbraní v řádu stovek miliard dolarů, vše bylo v pořádku. Jejich decimální válka v *Jemenu* byla naprosto v pořádku, o ní jsi se v mainstreamu nic

nedověděl, ale *Kaddáfí* nebo *Asad* byli zlotřilí psi, na kterých nenechali nit suchou. Podlé a neskutečně teatrální chování západních politiků, kterým jsme dělali stafáž a jen platili, aby tu mohli mít amíci ropu z *Iráku*, nebo *Francouzi* uranovou rudu z *Mali*. Takové pitomce jsme měli a u prvopočátku byl *Havel*. Málokdo jej v podstatě znal, a když na něj všechno prasklo, bylo už pozdě. Dnes je už potvrzeno, že byl v podstatě dvojitým agentem. Jak *CIA*, tak i *KGB*, ale zaplať pán Bůh, že alespoň jeho lavičky a ulice zmizely. Zákon, který zakazoval pojmenování ulic po jakémkoli politikovi byl skvělým počinem. A zpětné přejmenování letiště v pražské *Ruzyni* na *Letiště Praha* taky. Je strašné, když si uvědomíš, jak dlouho se dokáží ti muslimští bojovníci připravovat a čekat, až jim imám sdělí zvěstování a oni jdou a udělají přesně to, co je jim řečeno. Normální - tedy co je normální - terorista dostane úkol a splní ho. Ale oni? Ne. Léta je připravují, vymývají mozek, a přitom to musí být v mnoha ohledech strašně chytrí chlapi. Protože na ta místa, kde je nasadí, nemohou poslat tupce. Astronauti se v *USA* připravují léta. Musí to být buď pilot letadla s minimálně desetiletou praxí, nebo vědec, který má také alespoň patnáct let praxe. Takže tomu útočníkovi musí být kolem čtyřicítky. Dovedeš si představit tu jejich trpělivost, kdy dlouhá léta čekají, až přijde jejich čas? To musí být neskutečná podřízenost k jejich velitelům, imámům, nebo vůbec k tomu, kdo je má v péči. A celou dobu nesmí dát najevo, co si skutečně

myslí. A výsledkem je přesně tento útok,“ skončil smutně Josef svůj monolog.

„Neseme kávičku a buchtičky, tedy vlastně medovník, ten si dáš Marceli určitě rád. A nakrojila jsem ti menší kousek, tak vám snad bude chutnat.“

„Leni, děkuji,“ ozval se Josef po svém proslovu, „a když nebudeš chtít, Marceli, klidně to za tebe spořádám. Ke kávě sladké být musí, jinak by to nebyla ta správná chuť. Ale kafe musí být hořké a silné.“

Marcel se nadechl a spustil: „Děkuji za kávu. A medovník ti Josefe rozhodně nenechám. A Martine můžeš mi prosím dolít, ať se nemusím natahovat?“

„To víš, že jo,“ potvrdil výzvu Martin a pustil se do medovníku. „Skvělejší! Mohli bychom ho podle Tvého receptu, Leni, taky péct jako dezert. Zatím v nabídce není. Fakt skvělejší. Jak to děláš, že ten Tvůj mi vždy tak chutná?“

Marcel se nahnul k Martinovi, vzal jej za ruku a sdělil: „Pořádně poslouchej, aby ses to naučil. Věčně tady Lenka nebude.“ A všichni se zasmáli.

„Peču jej s láskou, a bez ní to nejde, Marceli, víš,“ odpověděla Lenka, která byla ráda, že chlapcům tak chutná.

Martin přestal kousat a zeptal se: „A jak tu lásku mám do té buchty vložit, Leni? Těžko to někde napíšu do receptu. A pekařka by mi asi taky v tomto moc nerozuměla.“

„Ale rozuměla, to mi věř. Musí to péct jako by to dělala pro sebe, a ne jako práci. Nic neuspěchat. Jestli chceš, tak se zítra za vámi stavím v kuchyni a můžeme to zkusit společně.“

„Jsem pro. Sice mám volno a velí tam Honza, ale v pekárně budeme bokem a do jídel mu zasahovat nebudu,“ potvrdil Martin.

Večer příjemně ubíhal. Káva i s medovníkem zmizely v bříscích, kde vytvořily příjemný pocit a zbývalo jen několik doušků vína.

„Myslím, že bychom to měli rozpustit a jít do hajan. Zítra je taky den. Po snídani se tedy stavím. Budeš v pekárně nebo doma“ dotázala se Martina Lenka a začala sklízet nádobí ze stolu.

„Záleží na tom, v kolik hodin dorazíte na snídani. A taky jestli v restauraci nebo na boudě. Že bych případně snídani donesl,“ nabídl se Martin.

„A mohli bychom tady na terase, tedy pokud nebude pršet,“ navrhla Lenka a dodala: „Jinak raději v boudě.“

Rozhodně tam bude větší klid než v restauraci. A viděla bych to na devátou.“

„Tak, jo, v devět to bude připraveno. A co ty, nepřidáš se,“ dotázal se pomalu vstávajícího Marcela Martin.

„To bych mohl, pojedu do Ústí tedy o něco později. Tak dobrou.“

Martin šel s Marcelem směrem k velkému kempu a s sebou odnášeli prázdné lahve, které shromažďovali a poté vraceli vinaři, aby nemusel kupovat nové. Nejenže tak měl úsporu v nákladech za sklo, ale také nebylo třeba nevratné lahve opět recyklovat ve sklárně. Lenka sklídila ze stolu a vše podala Josefovi přes práh, aby dovnitř nenatahali písek. Josef se ujal umývání nádobí a Lenka se šla vysprchovat. Uvnitř bylo příjemně teplo a proti venku i mnohem sušší ovzduší, jemuž dodávaly energii sálavé panely, čerpající zásoby z baterie, do níž je během dne dodaly sluneční panely. Žádné nařizování, co a jak se má ekologicky zakazovat a příkazovat. Ale čistě jen ekonomické hledisko určovalo, co je pro člověka vhodné. Kde jsou ty doby, kdy byla *Evropa* jen množstvím příkazů a zákazů, kdy v českém právu bylo přes dva miliony předpisů, o kterých většina neměla ani tušení. Dnes to bylo jiné. Ale svět rozhodně nebyl takovým, jaký si jej Josef pamatoval ze svého dětství. Pravdou je, že jižní ovoce nebylo v tehdejších časech na stole celoročně, ale to

množství volnosti a svobody, co jako dítě nebo i mladík zažíval, se s dobou pozdější nedalo srovnat. A kecy o tom, jak se žilo těžce. Vše má svá pozitiva a negativa. A po tolik oslavovaném *Listopadu* se začala ukazovat především ta negativa. Ale svět není a nikdy nebyl černobílý. Dějiny však vždy a za všech okolností psali vítězové. Ovoce, zeleniny a vůbec všech potravin bylo do roku 2020 všude dostatek, ale jen do doby před koronavirem, tedy *Covidem-19*, neboť od té doby bylo těch koronavirových epidemií více, a každá měla své číslo nebo označení. Vzpomínal, jak mu snad někdy v dubnu 2020 ve *WhatsApp* přistál obrázek s textem, že *Čína* připravuje novou edici pro rok 2021 *Covid-20* a *Covid-20 Pro*. Což bylo inspirováno reklamou na stále nové telefony. Dnes jsou také koupě nových telefonů sice regulovány, ale nikomu to nevadí, protože dle využívaných služeb, tedy hlídání osob, jež je všudypřítomné, je každému nabízen model, který naplní jeho potřeby. Od doby *Covidu-19* se muselo setsakramentsky začít s potravinami šetřit. Pokud člověk neměl známé, nebo dostatek prostředků, případně nemohl poskytnout protislužbu, dalo se vše shánět obtížněji. Takže se čas minimálně v tomto ohledu vrátil před velký kotrmelec v roce osmdesát devět. A nižší nabídka na trhu vůbec nebyla na škodu. Zmizely tak alespoň ty tisíce tun jídla, jež končily v kontejnerech a na smetištích. Předtím si většina lidí dovedla jídla vážit. To říkávala už Josefova prababička, když jej jako malého vychovávala, protože maminka chodila do práce:

„*Chlebem se musí šetřit!*“ A to sbírala každý drobeček chleba ze stolu. Šetrná a moudrá žena.

„Tak jsem, lásko, vysprchovaná a jdu si hupnout do postýlky,“ oznamovala Josefovi Lenka

„Jen to tady ještě dodělám a půjdu se taky očistit.“

Josef ještě zkontroloval zamknuté dveře a spěchal za Lenkou do tepla postýlky. „To je ale rozdíl proti tomu, jak jsme se chodívali ve staré *Arnice* sprchovat do buněk. Tam byla sprcha na propan butanovou láhev, jedna pro muže a jedna pro ženy. Ale v podstatě nám to taky stačilo. Byli jsme s kamarády, se kterými nám bylo dobře a ta sprcha byla jen dílčí nepohodlí.“

„Tak už nemudruj, ráno je taky den,“ objala Lenka Josefa, přitulila se a pohladila ho po hlavě. „Ty jsi takovej můj rozumbrada. Místo aby ses nad vše povznášel, pořád se musíš dojímat z minulosti nebo se rozčilovat nad současností. Dobrou noc,“ a dala Josefovi pusku.

21. 9. 2044, středa

Lenka jako ranní ptáče již byla oblečena, ale Josef teprve dokončoval svou ranní hygienu, když se ozvalo zaklepání na dveře. Lenka vykoukla přes záclonu a uviděla Martina s Marcelem, jak připravují snídani na stůl. „Kluci jsou tady a snídaně je na stole. Tak se trochu pohni. Já už půjdu na terasu.“

„Dobré ráno Vám přeji,“ vyšel Josef z chaty a pozdravil všechny přítomné. Slunce již svými paprsky hladilo jezero a kačenky jako vždy pluly po hladině, neboť v tomto čase ještě nebyl na jezeře téměř žádný provoz.

„No skoro bych řekl poledne, ty spáči,“ odvětil Marcel. „Zatím co jsi chrápal, připravil jsme ti snídani.“

„Jenom abys to, tati, chápal, musel jít se mnou do kuchyně a vzít připravenou snídani. Ale to musím přiznat, tady mi pomohl s přípravou,“ doplňoval Marcelovo vyjádření Martin.

„Ty seš jako ten tvůj tata. Taký musíš pořad krofat,“ reagoval Marcel na Martinova slova.

„Já bych to, pánové, ukončila, protože bych se ráda v klidu nasnídala. Oběma Vám jménem nás obou děkuji za přípravu snídaně a přeji dobrou chuť.“

„Dobrou chuť lásko moje,“ popřál ještě jednou Josef Lence. „A dobré chutnání a bez povídání, jak se říkávalo ve školce a jak mi říkala prababička.“

Snídaně v tom podzimním ránu byla takovým poklidným vstupem do nového dne. Vlnky lehce narážely na břeh, a v lese nad kempem zakukala kukačka.

„Koukejte na ni, mršku,“ ukazoval Josef směrem ke statné borovici, od níž zrovna odbíhala rezavá veverka. Pobyty u Mácháce byly vždy takovým odstoupením od civilizace blíže k přírodě, ač zde všichni měli k dispozici nejmodernější výdobytky civilizace. Ale to spojení s přírodou bylo okouzlující. V mysli Josef děkoval Marcelovi, že co bylo možné z původní flóry při přestavbě zachovat, opravdu zachoval a chaty nechal citlivě zakomponovat mezi vzrostlé stromy.

„Ráno volala Marta, že přijedou už zítra k obědu a budou mít s sebou jen malého Kájíka od babičky Kačky. Pamatujete na to, když jsme se poprvé potkali, tehdy ještě na *Jitřence*, a Karel vzal děcka s sebou? Tehdy to byla taková malá holčička se sestřiženými vlásky. Dnes je z ní už babička,“ sděloval Marcel ostatním. „Taky se Marta ptala, jestli má dovézt nějaké sladké. Tak jsem usoudil, že by to rozhodně nebylo špatné. A jako tajnou informaci mi sdělila, že Karel přiveze svoje klobásky, co prý minulý týden udil. Ale to má být tajná informace, tak

to nemám nikomu říkat. A tak vám to tak předávám. Je to tajný a bude to pro Vás překvapení. Jasný,“ položil Marcel nakonec svého proslovu otázku.

Všichni se společně rozesmáli. „Tak tajný Marceli, jo,“ zeptal se ještě Martin. A opětovně se všichni pustili do hlasitého smíchu, který vyrušil rozjímající skupinu mladých návštěvníků u vody. Karlovy uzeniny byly občas skutečně skvělé, ale občas se mu povedlo udělat výtvary, za něž by se nemuselo stydět ani samo peklo. Černé jak bota a neskutečně hořké, což ale Karel vždy omlouval tím, že přesně takto mají vypadat a chutnat a jen naše zmlsané huby mu nechtějí dopřát ocenění jeho výtvorů. Tak se všichni těšili, s čím zase přijede.

„Mohla bys, Leni, přijít do té pekárny až odpoledne,“ zeptal se Martin. „Dopoledne tam bude šrumec, tak abychom měli větší klid.“ A když Lenka přikývla, dodal: „Děkuju.“

Josef se obrátil k Marcelovi. „Máš nějaký novinky kolem toho ISS?“

„Mám, ale chtěl jsem si to nechat po snídani. Stejně na tom nic nezměníme, tak to mohlo počkat. Podle zpráv už odhalili ve *SpaceX* skupinu, jež byla přímo napojena na nějakou militantní muslimskou organizaci v Kalifornii. Objevili ji už před léty, ale potom byla dlouhou dobu uspaná, tak si mysleli, že buď odešla, nebo že skončila.

A prd. Potají lákali mezi sebe další a dnes mají zjištěno, že skoro čtyřicet procent týmu ve *SpaceX* jsou muslimové, kteří nesnášejí *USA* a zhýralý život. A v *Kalifornii*, kde se ženy rozhodně nezahalují, tam obzvlášť. Museli to hodně dobře tajit, když se to prolátlo až nyní. A to prý jen proto, že nějaký zaměstnanec neudržel jazyk za zuby a chvástal se, že je to teprve začátek. *FBI* tam teď vyšetřuje a zjišťuje, zda se neobjeví další plány na případné budoucí útoky. A docela je možná i varianta, že o všem mohl prý vědět i *Musk*, ten je zatím v domácí karanténě a nesmí opustit dům. Je vážně nemocen a probleskují prý obavy, že ten jeho satelitní prstenec může mít na svých palubách také zbraně nebo výbušné systémy. A Rada mezinárodní spolupráce kosmu, tedy *ISCC*, jedná o tom, co s tím *Saúdem*. Zatím se nemohou shodnout, co s ním udělat. Na *ISS* probíhá kontrola všech částí a systémů, zda to byla jen ta jedna výbušnina, nebo se tam nachází i něco jiného. Tak jen aby nám to nespadlo na hlavu. Kdy by šlo o neřízený pád, může to spadnout na *Zemi* v podstatě kamkoli.“

„To máme tedy před sebou pěkné vyhlídky. Ještě, že je takový krásný podzim a máme co jíst,“ rozumoval Josef.

„Ty seš vážně vůl, místo abys přemýšlel nad tím, že ti to může spadnout na palici, mluvíš zde o jídle. Martine pojď, nebo ho vážně trefím. A dej na něj, prosím, Leni,

pozor, ať se někde neztratí. A taky prosím dohlédni, aby náhodou nepošel hladý.“

„Dám Marceli, a můžeš nám, prosím, na oběd zamluvit místo v boudě? Na jednu?“

„Až do neděle jsou tam rezervovány pro nás dva stoly. Přece se nebudeme přizpůsobovat tomu, jak lidi budou odcházet a přicházet.“

„Tak už pojď, Marceli, máš jet do toho Ústí, tak oběd s námi asi nedáš. Jinak v jednu se uvidíme u stolu,“ sděloval přes rameno Martin.

„A my vyrazíme kam, Josefe,“ zeptala se Lenka

„Vyrazil bych na rašeliniště *SWAMP* podívat se, jestli uvidíme rosnatku. Pamatuješ ještě, jak tenkrát *Vaněk* se *Žufánkem* vyráběli *Rosolku*, což byl kdysi velmi oblíbený likér v českých zemích, podle více jak tři sta let staré receptury? Jen, pokud si správně pamatuji, museli tu rosnatku nechat dovézt až někde z *Austrálie*. A nakonec vyrobili jenom patnáct lahví. A ty šly na dračku.“

„Ten Marcel snad bude mít i pravdu,“ povzdechla si Lenka. „Ty myslíš na jídlo, i když se jdeme jen projít do přírody.“

„Proč? *Rosolka* není jídlo, ale likér. Budu se muset zeptat Marcela, jestli neuvažuje, že by ji třeba taky vyráběli, nebo aspoň někde kupovali a prodávali. *Likérka Žufánek* jede pořád. Nebo by našli třeba někoho blíže, aby nemuseli jezdit až na *Moravu*. I když oni jsou fakt jedničky.“

„Běž se tedy obléct a vyrazíme, ať z té procházky aspoň něco máme,“ pobídla ho Lenka. „Nechci tady prosedět celé dny, když je ještě tak hezky.“

„Tak můžeme vyrazit. Okno jsem nechal otevřené, dveře jsou zavřeny a čip na bránu mám. A půjdeme po cestě nebo lesem?“

„Uvidíme. Jak to půjde.“

Od kempu k rašeliništi šli nejdříve po silnici až k navazujícímu kempu, který měla již desítky v provozu *Precioza* a potom už jen po hliněné cestě, která byla po včerejším dešti místy plná dosychajících kaluží.

„Podívej, žabka,“ ukazoval Josef malého hnědého obojživelníka. A dále se snažil jít místy, kde nebylo bláto.

„Tak dávej pozor, abys někde nezapadl. Víš, že vloni jsi byl až ke kolenům od blata, a náhradní boty do lesa nemáš.“

Josef si něco zabrbľal pod vousy a šel dále. Věděl, že musí obejít rašeliniště, aby se poté vraceli zpět k jezeru. Kolem

byl slyšet zpěv ptáčků, ale žádného nezahlédl. Co však poznali velmi osobně, byli komáři. Zapomněli repelent, a tak se oháněli, aby se ty mršky neměly šanci na jejich krvi pást. „Podívej, *Rosnatka*,“ téměř vykřikl Josef.

„No, ale to už jsi mohl vidět asi tak padesát metrů zpátky. Je jich tu spousta.“

Pomalou prošli až ke břehu jezera, kde se chvíli posadili a sledovali, jak kousek před nimi plavou čtyři labutě, jejichž krk se vypíná vysoko nad hladinu. Měli za sebou něco přes kilometr, ale Josef byl dnes v dobré formě, a tak už plánoval, že by mohli vylézt na *Pinku* a potom také na *Borný* na rozhlednu. Lenka rozhodně nebyla proti a byla ráda, že má Josef chuť na takovou procházku. Co jí to obvykle dalo práce jej přesvědčit, aby se šli jen tak někam projít! Po malém odpočinku u jezera tedy vyrazili směrem ke skalnímu masivu. Lesní cestička byla upravená, a tak se jim vykračovalo mnohem lépe, než když šli kolem rašeliniště, kde si museli dávat pozor, aby neskončili někde v bahně. Od doby, co k masivu přidělali zábradlí, byla cesta na vrchol v podstatě procházkou. Byť to pořád byla cesta vzhůru. Na dva téměř osmdesátníky však vyšlápli toto převýšení docela rychle a dostalo se jim ocenění od malé skupinky cyklistů, kteří měli svá kola dole pod skálou. Z vrcholu byl krásný výhled a Josef zvolal „*Severní pól je dobyt!*“ A dále se rozhlížel nad korunami stromů do dálky. Z jedné strany pohlíželi na

Bezděz, jenž vzhlížel již více jak sedm století na okolní kraj. „Co kdybychom tam vyrazili třeba v pátek, Leni?“

„A bude se ti chtít? Víš, že máš vždycky plány a potom z nich sejde, protože tě bolí to či ono.“

„Ještě bych se rád z hradu podíval na českou krajinu. Vždyť kolik takových pohledů mi ještě zbývá,“ povzdechl si Josef.

„Ale pěšky až tam rozhodně nepůjdu, bude stačit ten kopec nahoru.“

„Souhlas, a dnes bychom mohli ještě dát rozhlednu na *Borným*, co,“ a ukázal na rozhlednu, jež se tyčila vysoko na stromy.

„Ty jsi dnes dostal někde živou vodu, nebo co se stalo, že máš tak chuť chodit? Takhle si tě už dávno nepamatuju. Naposledy jsi byl takto roztoužený po chození v *Petře*, ale to už je pěkných pár let zpátky. No, jak myslíš. A bude to zase šlapání do kopce a potom ještě po schodech nahoru na rozhlednu,“ váhala Lenka.

„Já přece vím, ale ten rozhled. Jestli nebude nikde silnější opar, uvidíme v podstatě celé Čechy. A dnes by to mohlo vyjít. Třeba se příroda se mnou taky rozloučí.“

„Ty seš ale pitomej. Ty pohřební řeči mám fakt moc ráda. A to je od Tebe slyším skoro třicet let.“

„No, a celou tu dobu jsem taky v před kremačním období, kdy nevím dne ani hodiny, Leni. Tak se pořád nezlob a pojď,“ chlácholivým hlasem broukal Josef.

Pomalů slezli dolů z *Pinky* a vydali se označenou cestičkou směrem na *Borný*. Kde jsou ty doby kdy člověk v lese téměř bloudil, protože nebylo označené vůbec nic, kromě stromů určených pro výřez. Cestou si Josef s Lenkou povídali, kam by ještě mohli vyrazit, i když věděli, že mnohé z řečeného jsou spíše sny, které pravděpodobně ve svém věku již neuskuteční. Jak kdysi říkal kamarád Jirka, my musíme pořád něco objevovat, pořád se někam hnát. Sám vždy říkával, že miluje, když se nic neděje, nic se nemění a ideální by bylo, kdyby vše zůstalo tak, jak je. A proč by měl prý kamkoli vyrážet, když může nic nedělat doma. Oba se tomu zasmáli. Přesto, že nikam necestoval, byl spokojený. Na co však rád vzpomínal, když byl s rodiči někdy v šedesátých letech v *Bulharsku* na dovolené letadlem. Byl to tehdy ještě turbovrtulový sovětský *Iljušin Il-18*. Uvnitř byl od motorů strašný rámus, ale vzpomínka, jak mohl jít k pilotům a podívat se, jak se řídí letadlo, bylo pro něj skutečně vzpomínkou na celý život. Nikdy nevzpomínal příliš na moře, na koupání, v podstatě na tu hlavní část dovolené, které v šedesátkách rozhodně nemohl využít každý. Pro něho jako dítě byl

nejdůležitější částí dovolené pohled z kokpitu letadla. Jirka Josefovi hodně chyběl. Jak vždy říkával, potkali se dobře, ale měli se potkat o dvacet let dříve. Byť byl Jirka o třináct let starší, prdlí byli oba skoro stejně.

Lenka s Josefem už docela uvítali, když se mezi stromy objevila konstrukce rozhledny. Původně na tomto místě stál jen vysílač, ale hlavně díky Marcelově péči, s níž věnoval nemálo času shánění povolení, ale samozřejmě taky financí, by zde rozhodně nestála. Marcel je aktivním členem místního *Okrašlovacího spolku Máchova jezera* a proto maká, jako vždy, i za druhé. Dnes zde tedy stojí rozhledna s vyhlídkou ve výšce čtyřiceti metrů nad terénem a na ni navazuje vysílací část nahrazující původní vysílač. Ona už ta výška byla docela problémová z důvodu převýšení nad úrovní lesního porostu. Když vykládal, jaké to bylo, dohodnout tuto výšku s *Řízením letového provozu*, všichni pochopili, že to nebyla vůbec žádná selanka.

Nosnou konstrukci tvoří trojice ocelových sloupů samostatně kotvených do podloží. Z vnější strany jsou spojeny vždy po pěti metrech kruhovou obručí. Uvnitř vede ocelové točité schodiště a ve výšce obručí je vždy odpočinková plošina s lavičkou. Zábradlí je v kombinaci dřeva a kovu. Horní vyhlídková plošina je uzavřena z důvodu bezpečnosti drátěnou mřížkou. Co dodává stavbě takové zvláštní kouzlo, jsou mosazné štítky se jmény

dárců. Ty jsou upevněny na dřevěném obložení schodiště od prvního schodu a poslední je až na vyhlídkové plošině. Štítky jsou seřazeny nikoli dle výše daru, ale abecedně podle příjmení, pěkně od A u vstupu na rozhlednu. Dar na stavbu mohl být od jedné koruny a za štítek se platilo dvě stě korun. Celkově byly tedy možné finanční dary od 201 korun - stále českých. Naštěstí už je doba, kdy se v části *Evropy* platilo *Eurem*, jež nám mnozí vnucovali, nenávratně pryč, a česká koruna je zde stále.

Ač jsme ze začátku nedávali velkou šanci na úspěch této finanční sbírky, netrvalo ani půl roku a prostředky byly na transparentním účtu k dispozici. Přitom nejnižší dar byl pět set korun. A o něco déle jak za rok od vyhlášení sbírky, přesně 16. listopadu 2040, tedy v den narození *Karla Hynka Máchy*, byla rozhledna zpřístupněna a nese jeho jméno. Bylo to již dvě stě třicet let od narození tohoto básníka a prozaika jehož *Máj* oslovil generace. A pokud by se někomu nechtělo hledat, na které části obložení je umístěn štítek s jeho jménem a částkou, již věnoval na výstavbu rozhledny, byl u vstupu umístěn QR kód s odkazem na stránky rozhledny www.vyhlidkaborny.cz, kde bylo možné zjistit číslo schodu, nad kterým je ten, který štítek umístěn.

Lenka s Josefem pomalu došli k rozhledně, kde u vstupu přehledná cedule podávala základní informace o *Máchovi*, stavebně konstrukčním řešení včetně schematického

nákresu i nezbytné pokyny k bezpečnosti a ochraně stavby. A také nenápadné varování, že pokud chceme dojít až vzhůru a zažít panoramatický výhled do všech koutů České země, máme před sebou dvě stě dvacet dva schodů.

I když měl Josef dobrou náladu a cítil se fit, moc dobře věděl, že síly odcházejí každým dnem a kdo ví, možná je zde dnes opravdu naposledy. „Jdeme, Leni?“ Pokývnutím obdržel souhlas, a tak se oba vydali vzhůru. Nebyli zde poprvé, ale dnes měl tento výstup téměř nostalgickou atmosféru. Cesta vzhůru trvala více jak čtvrt hodinky, a to se na odpočívkách ani moc nezastavovali. Poslední schod, a na podlaze si každý mohl přečíst *222 schodů, 487 m.n.m. Gratulujeme Vám k výstupu.* „Leni, jsme tady,“ funěl Josef objal Lenku. Pak se jako malé dítě dal do čtení cedulek na zábradlí, které ukazovaly směr k významným vrcholům i k místům, která sice nebylo možné z rozhledny vidět, ale rozhodně se nacházela v daném směru. Ještě, že se dnes počasí vydařilo a nikde na obzoru nebyl opar, který jindy tak často znesnadňoval výhled. Jako první byl vidět *Ještěd* a jen lehce bokem se vyjímal *Sněžka*. Jen někde v dáli na obzoru se daly spíše tušit vrcholky moravských hor. *Bezděz* se nabízel v plné kráse, a mraky na jeho zdech vytvářely zvláštní obrazce. O něco dále náš národní kopec *Říp* spíše jen tušili, protože pohled nebyl zcela přímo přes další kopečky vidět. *Milešovka* a o kus nižší *Lovoš* však byly velmi dobře viditelné. Štíhlá jehla vysílače *Buková*

hora se vypínala nad okolním terénem. No a téměř 180 let stará kamenná rozhledna na *Děčínském Sněžníku* byla třesničkou na dortu jeho pohledů. Samozřejmě těch známých vrcholů bylo vidět mnohem více, vždyť náhrdelník hor, tvořený právě těmi vrcholy, byl vidět na všechny strany. Ten nápad vytvořit právě v tomto místě rozhlednu stál rozhodně za to. Za něj by Marcelovi měli postavit pomník.

Josef ještě přešel kousek dál po ochozu, aby se znovu pokochal pohledem na *Ještěd*. Byl to zcela jiný pohled, než měl ze svého domu, i když odtamtud byl samozřejmě nejkrásnější, ale i pohled z jakéhokoli jiného místa byl prostě uchvacující. Spojení techniky a *Země*, lidského umu a přírody, která formovala povrch planety miliardy let. Jen v duchu poslal pozdrav směrem k *Ještědu*, který tak rád zdravil každý den svým pohledem. I když nebyl ze zápraží jejich domu vidět pokaždé, což se ale v nočníku, jak se někdy *Liberce* říkalo, stávalo docela často, vždy jej ráno pozdravil minimálně pohledem směrem, kde věděl, že se vypíná nad *Libercem*. Mraky přicházející z *Jizerských hor* nebo přecházející *Ještědský hřbet* tu krásu občas zakrývaly. Tedy vlastně dosti často. A také deště bylo v *Liberce* díky této konstelaci více než jinde v okolí.

Josef cítil, jak se o něj Lenka opřela a jen jemu špitla do ucha: „Je to krása, že?“ Mlčky přikývnul a objal ji kolem

ramen. Mlčky tak ještě chvíli sledovali pohyb mraků, když Josef spustil:

„Velké, širé, rodné lány, jak jste krásny na vše strany,

od souvratě ku souvrati jak vás dnes to slunko zlatí!

Vlavé žito jako břehy, květná luka plná něhy,

na úhoru, v žírné kráse, pokojně se stádo pase.

Nad vámi se nebe klene jako v květu pole lněné,

nad lesy jen z modrošíra pára v tichý déšť se sbírá.

A jak slunce vás tak zhřívá a jak cvrček v klasech zpívá,

v šír i v dál, vy rodné lány, buďte vy nám požehnány! 2“

„Co to bylo“, zeptala se Lenka, „to bylo moc hezký.“

„Sládek. Ne ten politik, ale Josef Václav. Určitě ses to kdysi na základce taky učila. Ne, že by byl mým oblíbeným autorem, ale tuhle básničku mám rád. A nějak mi sem pasovala. Tak ze mne vypadla skoro sama. Tuším asi sto padesát let stará.“

2 Josef Václav Sládek, Velké, širé, rodné lány, Selské písně a České znělky (1889)

„Na stáří přece nezáleží, Josífku.“

„Tak takhle mi říkávala prababička, babička a maminka, ale to už je moc dávno. A záleží. Sakra, že na stáří záleží. U lidí určitě.“

Ještě malou chvíli si prohlíželi vzdálené vrcholy, ale i mraky putující oblohou. Sluneční paprsky skrze ně kreslily na zemi ještě roztodivnější obrazy, které právě jen z takové výšky bylo dobře vidět. „Půjdeme?“ Lenka přikývla, a tak se vydali dolů a následně po upravené lesní cestičce ke kempu. Jen prošli branou, a už viděli v boudě Martina, který na ně volal: „Kde jste se zdrželi? Já už myslel, že se vás nedočkám.“

„Kolik je vůbec hodin,“ zeptal se Josef, který, když měl volno, vždy si vypínal zvuk, aby jej nic nerušilo. Když si chtěl užít volna, nechtěl, aby mu jakékoli hovory nebo zprávy ničily idylu volnosti.

„Bude už půl druhé. Jen jste si vyrazili do lesa na procházku, a skoro tři hodiny jste pryč.“

„Kdybychom viděli, že hoří, určitě bychom přidali do kroku chlapče. A s Lenkou jsme nikam nespěchali. Víš, jak to bylo krásné? Klid, pohoda, a i když jsme viděli houby, nechali jsme je tam pro druhé. Protože jsme vyrazili za zážitky. Na houby ještě řada přijde. Tak my se jen opláchneme a přijdeme.“

„Co bys nám Martine doporučil,“ zeptal se Josef, když dosedli ke stolu.

„Pivo bych doporučil zkusit *Úštěckýho čerta*, máme jej na čepu už asi dva měsíce. Pšeničné pivo s koriandrem a pivovárek ho prodává jen u nich, ale my máme s nimi smlouvu od prvního dne, co ho vystavili. Taky je u nich v pivovaru odkaz na to, že si jejich pivo mohou dát hosti jen u nich, nebo u nás. Máme jako kemp dobrý zvuk. No a uzavírat tak smlouvy na dodávky je vždy radost.

Ale snaží se k nám dostat i takoví, kteří chtějí jen těžit z toho, že je zde téměř pořád plno, a myslí si, že nás pumpnou. Takových osmdesát procent nabídek odmítáme okamžitě, co si je prověříme a ti zbylí se musí pořádně snažit, abychom od nich brali dlouhodobě. Je skvělé, když si můžeme vybírat, a tak máme stabilní dodavatele, kteří se snaží. Odběry máme zajímavé a s platbou se nikdy neopozdíme. Musí to být ale zajímavé a kvalitní zboží a preferujeme dlouhodobou spolupráci. No i jinak se nám hodí systém namátkových kontrol výroby. Bez upozornění předem přijedeme na kontrolu, a pokud by došlo k výraznému porušení technologie výroby, s dodavatelem končíme. Jinak to pivo, co jsem nabízel, fakt není špatné. Nemusíte pořád jen pít to vaše liberecký pivo. Aspoň zkusíte něco jiného.“

Lenka s Josefem pokývali hlavou na souhlas. Martin objednal dvě velká a jedno malé pivo a pokračoval. „Polévku bych dnes doporučil špenátový krém se sýrem a opraženou slaninkou nebo kuřecí s kousky kuřecích prsou, koriandrem a smetanou. A potom je bramboračka s lesními houbami. Ty nám vozí mimo sezónu dodavatel od *Krnova*, kde mají pěstírnu. Ale teď je máme od jednoho sběrače z *Hradčan*. To pískovcové podloží všude kolem je pro houby jak dělané.“ Ještě, než Martin začal s nabídkou hlavního jídla, nesla obsluha pivo. Číšník pozdravil a od Martina, jehož zde určitě nečekal, se hned dočkal popíchnutí: „To jsou naši, tak nemusíš tak vyvalovat oči.“ Číšník rychle reagoval:

„Prosím tady máte pivo, malé bude asi pro paní,“ a už ani neslyšel poděkování, protože pelášil, jako by mu hořela koudel u zadnice.

„To byl Michal, je tady od jara, a ještě se moc neosmělil. Ale jinak se hodně snaží a lidi si ho chválí, učí se rychle. Bydlí v Mimoni, jeho rodiče tam mají železářství a jeho táta je moc šikovný na instalátérskou práci. Máme s ním dohodu na opravy rozvodů kromě elektřiny a dat. Nevěřili byste, kolik lidí z okolí dokáže kemp celoročně uživit.“

„Tak já zkusím tu bramboračku, dlouho jsem ji neměl a uvidíme, jestli nebude samá mouka,“ pronesl svoji volbu Josef.

„Jen neříkej Josefe takový nesmysly,“ oponovala Lenka. „Ani ne čtrnáct dní zpátky jsi ji měl, když jsme dovezli houby z *Branžeže*. To já zkusím tu kuřecí, připomíná mi jednu thajskou, ale ta je s kokosovým mlékem.“

„Tak tou jsem se inspiroval, když jsem ji vymýšlel a ladil. Máme totiž od Marcela úkol, že jídlo musí být jen z českých surovin. A pokud je to možné, i z koření, co roste u nás. Tedy kromě pepře a ostatních základních koření a olivového oleje. Olivový olej nám vozí jeden známý *Chorvat*, co se tady oženil a žije půl roku zde a půl roku tam. Mají rodinnou firmu kousek od *Omiše*. Už jsem se tam byl podívat. Žádná průmyslová výroba, zařízení asi sto leté, ale ten olej stojí za to. Je dražší, než za co bychom ho koupili tady, ale známe původ, víme, jak se vyrábí, a možná ho budeme nabízet jako takovou raritu i v prodejně. No zpět k jídlu, polévku jsem objednal a dál nevím, na co máte chuť, koukám, co jste měli včera,“ konstatoval Martin. Nestihl ale už dále pokračovat.

„To mi chceš říci, že víš, co jsem si dával včera? Nebo co bylo dnes ke snídani,“ dotázal se Josef a kroutil hlavou.

„Toho si Martine nevšímej a ani mu to nevysvětluj. Někdy mi připadá, že ta paměť mu někdy skutečně odchází bez možnosti návratu. Josefe, vždyť na tohle ses ptal už několikrát. Cokoli zde koupíš, jakoukoli službu, tak se to zapisuje do databáze. Nejen pro Marcela, tedy vlastně

kemp, ale i pro tebe. Kdy by sis nemohl vzpomenout, dáš náhled historie, podívej, tady ji máš a můžeš se tím probírat, kdybys třeba věděl, že ti něco chutnalo, ale nemohl sis vzpomenout co to bylo, tak si dáš výběr oblíbených a můžeš vybírat. Tady jsi třeba měl vloni pečená žebra na medu, bramborové placky a zelný salát.“

„To mi nevysvětluj. Myslím, že nejsem úplný technický analfabet, ale některý věci mi už hlava fakt nebere. Dám si koleno. Na zdraví, ať nám nespadne pěna,“ a přitukl si s ostatními.

„Já si objednám tu krutí rolku se sýrem a bramborovou kaši a k tomu míchaný salát z čerstvé zeleniny, to máte bych řekla nové, protože si nepamatuji, že bych to někdy na jídelním lístku viděla, nebo se mylím, Martine?“

„Ty máš ale pamatováka. Ne, je to zařazeno teprve od léta. Honza to našel v nějaké starší kuchařce a je to opravdu chutné. Já si dám pečená žebra.“

Než donesl číšník polévky, mohli si chvilku popovídat. Jak se daří, co nového. Sice byli v pravidelném telefonním kontaktu, ale povídání napřímo je vždy příjemnější. A Josef byl pyšný, že se Martinovi daří, zvlášť když si vzpomínal na to, jak se nadřel, když dělal pro druhé a nic z toho v podstatě neměl. A dnes vypadá spokojeně. Co bylo důležité, že musel být skutečně dobrý nejen v kuchyni, ale i v řízení personálu a výběru dodavatelů,

protože jinak by jej zde Marcel nechtěl. Zase úplná charita rozhodně nebyl.

„Prosím, mám zde pro vás polévky. Nejprve paní její kuřecí a pro pány bramboračku, dobrou chuť. Pivečko mohu donést,“ otázal se. Pokývnutí mu bylo impulsem, tak odebral prázdné sklenice, ještě jednou popřál dobrou chuť a odešel.

„Dobrou chuť přeji,“ řekl i Martin a rozhodl se ochutnat jídlo. Nejprve polévku lžicí promíchal a zkontroloval pohledem, potom čichem, a nakonec vzal jídlo do úst a okoušel.

„Dobrou chuť,“ popřál Josef a dal Lence pusu. „To každý jídlo takto zkoumáš? Vždyť musíš vidět, jak to Honza vaří. A hlavně taky z čeho.“

„To není o nedůvěře tati, ale je to jedna z našich povinností, kontrolovat jídlo, co uvařila druhá směna. Když jsi v kuchyni a máš kolem sebe všechny ty vůně, tak můžeš něco přehlédnout a může ti tak projít mezi prsty něco, co by projít nemělo. A když nevařím, tak mám od toho větší odstup. A taky bych si mohl přímo na talíři všimnout něčeho, co se v jídle rozhodně objevit nemělo a ve velkém hrnci si toho nevšimneš. Třeba špatně okrájený brambor. Ale tahle je fakt skvělá. Majoránku si pěstujeme přímo tady. Říkáme ji *Lesní Maruška*,“ zasmál se.

Jednotlivé chody na sebe krásně navazovaly a při povídání a průběžném doplňování čerstvého piva čas příjemně utíkal, možná až příliš rychle. Ale oběd není závod s časem.

„Jídlo super, moc jsem si pochutnal. Skoro jako doma,“ pochválil Josef zkonzumované jídlo.

„Já to měla výborný a tohle bych si doma tedy neuvařila. Ne, že bych to třeba nezvládla, ale tady to má vždy ještě něco navíc,“ chválila jídlo i Lenka.

„To jsem rád, že vám chutnalo. Možná to budou ty suroviny. Máme skutečně prvotřídní a pokud chodíte nakupovat do marketů, tak tam je rozhodně nepořídíte. Kávu si nedáte po jídle?“

„Tipovala bych, že se Josef půjde natáhnout a my bychom měli jít do pekárny, jak jsme se domlouvali. A až se probudí, může za námi přijít a dáme si kávu třeba tam na terase. Souhlas?“

„Lépe bych to neřekl. Jdu se natáhnout abych vám nezavazel. Tak přeji úspěšnou práci,“ jen doplnil Josef a odešel do chaty. Lenka se pomalu vydala s Martinem do pekárny. Nejprve musela samozřejmě kompletně vyměnit oděv, protože v civilním by ji Martin dovnitř rozhodně nepustil. Vždy opakoval ustálené heslo, které kdysi vymyslel Marcel. *Rodina, nerodina, tady velí hygiena.* Ani